

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

ex. 2 Skryt

TØNDER STATSSKOLE

1968

INDHOLD

Meddelelser til forældrene	3
Skolenævn og forældremøder	6
Fællestimer	7
Skolens afgangsprøver 1967	9
Eleverne	10
Skolens lærere og fagfordeling	21
Timefordelingen	24
Af årets arbejde	25
Frivilligt arbejde	37
Foreninger og skoleblad	37
Bogordningen	39
Skolelægens beretning	39
Stipendier og bogpræmier	40
Karakterskala	41
Af skolens dagbog	42
Ferier og fridage i skoleåret 1968/69	46
Af skolens ordensregler	47

TØNDER STATSSKOLE

Meddelelser
om skoleåret 1967-68

VED
HANS OTTO JENSEN

1968

TH. LAURSENS BOGTRYKKERI . TØNDER

Rektors træffetid:

Hver skoledag kl. 13–14, undtagen lørdag.
Desuden mandag den 24. juni kl. 13–14.

Rektors telefon:

Tønder 2 10 28, privat 2 29 49.

Lærerne kaldes på 2 18 21,
uden for skoletiden svarer pedellen på 2 18 21.

Meddelelser til forældrene

Tønder Statsskole har i indeværende år haft tosporet 1. og 2. realklasse, enkeltsporet 3. real, samt sproglig og matematisk gymnasielinie, heraf 1. og 2. matematisk i to spor.

Betingelserne for at blive optaget i 1. realklasse er:

1. at eleven af den afleverende skole anses for egnet til at gennemføre undervisningen til og med realeksamen med tilfredsstillende udbytte og på normal tid.
2. at eleven fra 6. skoleår har fulgt undervisningen i ét fremmedsprog og i 7. skoleår endvidere har fulgt undervisningen i et andet fremmedsprog og i matematik.

For gymnasieskolernes 1. realklasse gælder yderligere følgende retningslinier:

- a. Der skal kunne optages elever fra hele gymnasieskolens opland.
- b. Der må *alene* tages hensyn til, om eleven skønnes egnet til at gennemføre undervisningen i realafdelingen på tilfredsstillende måde og på normal tid. Det skal tilstræbes, at elevholdet bliver lige så alsidigt sammenlagt som elevholdene i de almindelige realafdelinger.

Betingelserne for at blive optaget i 1. gymnasieklasse er:

1. at eleven med tilfredsstillende resultat har bestået oprykningsprøven fra 2. realklasse (subsidiært med tilfredsstillende resultat har bestået realeksamen).
2. at eleven er i besiddelse af en sådan modenhed og kundskabsfylde, at det kan forventes, at han/hun kan følge undervisningen i gymnasieafdelingen på tilfredsstillende måde og fuldføre undervisningen på normal tid. Dette må fremgå af en udtalelse, der afgives af

elevens tidligere skole. Aspiranter til det sproglige gymnasium må dertil have bestået 2. reals latinprøve med mindst 6 som karakter.

Ansøgning om optagelse i 1. real- og 1. gymnasieklasse sker gennem elevens hidtidige skole.

I øvrigt sker tilmeldelse af nye elever, udmeldelse samt meddelelse om flytning ved skriftlig eller personlig henvendelse til skolens kontor.

Valgmuligheder

I 2. realklasse kan eleverne vælge mellem at læse latin, fransk eller »andre fag« (én time i hvert af fagene dansk og engelsk samt to timer formning). For at komme i det sproglige gymnasium skal eleven bestå en prøve i latin, og skolen tilråder også den, der vil i det matematiske gymnasium at tage denne prøve. På den anden side bør de elever, der har svært ved sprog eller i det hele står svagt i skolefagene, ikke vælge latin. Den endelige afgørelse af, hvilke fag eleven skal vælge, træffes efter samråd mellem hjem og skole.

I 3. realklasse er matematik valgfrit fag; men de elever, der ikke har for store vanskeligheder med dette fag, bør medtage det for at få en mere anvendelig realeksamen; dette gælder i særdeleshed dem, der vil søge optagelse i gymnasiet, hvor der nu undervises i matematik på begge linier.

I 3. realklasse kan eleverne endvidere vælge mellem, om de ønsker at læse fransk på begynderholdet (4 ugentlige timer), på fortsættelsesholdet (3 ugentlige timer; kun for elever, der har haft fransk i 2. realklasse), eller de ønsker at blive undervist i maskinskrivning (2 timer) og bogføring (2 timer). Mange principaler sætter pris på, at deres kontorelever har gennemgået de to sidste kurser. Fransk fordres ved ansættelsen i post- og telegrafvæsenet og er ønskelig ved ansættelse under toldvæsenet og statsbanerne.

I 1. gymnasieklasse kan eleverne vælge mellem en sproglig og en matematisk linie. Eleverne på den sidstnævnte linie skal dertil vælge, om de ønsker at læse engelsk eller tysk som andet fremmedsprog.

Ved overgangen til 2. gymnasieklasse vil den matematiske linie, når forholdene tillader det, og der er elever og lærere til det, kunne deles i en matematisk-fysisk, en naturfaglig og en samfundsfaglig gren. Den sproglige linie kan tilsvarende deles i en nysproglig, en klassisk sproglig og en samfundssproglig gren.

På Tønder Statsskole findes der i øjeblikket tre af disse grene: en matematisk-fysisk, en naturfaglig og en nysproglig.

Den matematisk-fysiske og den nysproglige gren svarer ret nøje til den gamle gymnasieordnings matematiske og nysproglige linier. Den naturfaglige gren er derimod en nyskabelse, der for første gang blev oprettet her ved skolen i 1967.

Den afviger fra den matematisk-fysiske gren ved, at hovedvægten lægges på faget: *biologi* med *biokemi*, der indføres fra 2. g, samt ved, at faget *geografi* fortsætter op i 3. g, sådan som det fremgår af nedenstående skema over timefordelingen for de matematisk-naturvidenskabelige fag på de to grene:

	matematisk-fysisk gren		matematisk-naturfaglig gren	
	2. g	3. g	2. g	3. g
Matematik	5	6	3	3
Fysik	4	4	2	2
Geografi	2	0	2	2
Biologi	0	4	4	7

Ved lov af 5. juni 1959 er fastsat, at for elever, der optages i en statsskole, skal hjemstedskommunen, for så

vidt den ikke selv på optagelsestidspunktet har indrettet tilsvarende undervisning i tilstrækkeligt omfang, eller forholdet er ordnet ved særlig aftale, yde som bidrag til skolens drift et beløb pr. elev svarende til 10 % af bruttoudgiften pr. elev i statsskolerne. Dette bidrag beregnes for finansåret på grundlag af elevantallet i statsskolen den 1. september og udbetales bagud efter afslutningen af statsskolernes regnskab.

Ovenstående bestemmelse gælder ikke for skolens realafdeling, hvor de 10 % af bruttoudgiften pr. elev også betales af staten.

Skolenævn og forældremøder

Skolenævnets medlemmer (indtil udgangen af 1968) er pastor Arendt, Tønder, fru overlæge Jepsen, Tønder, gårdejer Sv. Christensen, Burkal, og installatør Kirchheiner, Tønder, som forældrerepræsentanter (med flg. suppleanter: fru dyrlæge Westermann, Bredebro, overpolitibetjent N. A. Jensen, Tønder, dyrlæge Knud Hersbøll, Jejsing, og kontorchef Eugen Ibsen, Tønder), lektor O. Høyer og lektor K. Ejrnæs som lærerrepræsentanter og rektor som formand.

Der er i årets løb afholdt tre forældremøder. Den 16. november 1967 mødtes forældrene til 1. g's og 1. reals elever med lærerne. Rektor præsenterede lærerkollegiet og redegjorde for kravene til eleverne i skolens forskellige afdelinger, samt for de foreliggende valgmuligheder i realafdelingen og i gymnasiet.

Den 31. januar 1968 afholdt statsskolen et orienterende møde vedrørende reglerne for optagelse i 1. gymnasieklasse. Indbudte var ledere og lærere fra de afleverende skoler, samt gymnasieaspiranterne og deres forældre. Rektor gennemgik optagelsesproceduren efter gymnasieloven af 7. juni 1958 og den nye ministerielle bekendtgørelse af 15. december 1966 og redegjorde for liniedeling og gren-

valg i »det nye gymnasium«, samt for de kriterier, der må lægges til grund ved udvælgelsen af elever til 1. gymnasieklasse.

Det årlige møde med hele skolens forældrekræds fandt sted den 6. marts 1968. Ca. 150 forældre var mødt og hørte rektor Erik Lund, Fredericia, tale om »Idéhistorie«. Derefter aflagde lektor Ejrnæs regnskab for Stats skolens Hjælpefond, og rektor gav sluttelig en række meddelelser, bl. a. om lærermangelen og de deraf affødte planer vedr. en nedskæring af gymnasiets timetal, samt om de 18–21-årige elevers rettigheder.

Fællestimer

Under den nye gymnasieordning skal der på 2. og 3. gymnasieklases skema afsættes en ugentlig time, hvori eleverne på disse klassetrin kan samles til fælles arrangementer, såsom oplæsning, koncerter, foredrag om aktuelle problemer samt orientering om nye perspektiver inden for videnskab, kunst og politik (jfr. § 21 i undervisningsministeriets bekendtgørelse af 6. september 1961 om undervisningen i gymnasiet). Formålet med disse timer er at meddele eleverne en alsidig orientering under friere former, end det er muligt i den øvrige, mere pensabundne undervisning, og samtidig styrke elevernes fornemmelse af, at gymnasiet er en helhed – til trods for alle delinger i linier, grene og klasser.

Fællestimerne kan dels anvendes til fællesarrangementer for samtlige elever i 2. og 3. gymnasieklasse, dels til arbejde af studiekredsagtig karakter. Medens elevernes deltagelse i fællesarrangementerne er obligatorisk, er deres deltagelse i gruppearbejdet frivillig, idet de dog er forpligtede til at følge arbejdet i den eller de studiekredse, de har tilmeldt sig. Gruppearbejdet tilrettelægges i serier, der strækker sig over 6–10 timer, og det står principielt åbent for alle elever i 2. og 3. g. Dog kræves

det, at mindst 10 elever har tilmeldt sig, for at en gruppe kan etableres.

Til forberedelse af programmet for indeværende skoleårs fællestimer har der ved skolen været nedsat et udvalg bestående af to repræsentanter for lærerkollegiet (lektor Kiil og adjunkt Valeur), to elevrådsrepræsentanter (Birthe Lund, 3. ns., og Karsten Toft, 2. my.) og med rektor som formand.

I skoleåret 1967/68 har der været afholdt følgende studiekredse:

Filmkundskab. 12 deltagere. Leder: læge Juel-Berg.

Aktuel storpolitik. 16 deltagere. Leder: lektor Otto Høyer.

Psykologi. 14 deltagere. Leder: adjunkt Valeur.

Formning. 12 deltagere. Leder: timelærer, fru Refslund.

Pengepolitik. 10 deltagere. Leder: rektor.

Af fællesarrangementer har der i det forløbne skoleår været afholdt følgende:

7. september 1967: oberstløjtnant Børge Jensen, København: Frihedskampen.

12. oktober 1967: sekretær, cand. jur. Mogens Lerhard, København: Ombudsmandsinstitutionen.

2. november 1967: generalkonsul, dr. phil. Troels Fink: Personlige indtryk fra FN's generalforsamling.

7. november 1967: Den danske Kvartet spillede værker af Carl Nielsen, Schostakovitsj og Penderecki.

5. december 1967: forfatteren Peter Ronild læste op af egne værker.

11. januar 1968: folkehøgskoledosent Ragnhild Høppe: Jerntæppet gennem Tyskland.

18. januar 1968: amtslæge Einer Lund, Tønder: Narkotikaproblemer.

22. februar 1968: Ruth Reese: De amerikanske negres musikhistorie gennem 350 år.

Skolens afgangsprøver 1967

Studentereksamen blev bestået af 36 elever:

Nysproglige: Bodil Schjødt Christensen 7,3, Hans Schjerning Christensen 7,7, Hella Finsen 8,0, Inge Birgit Gregersen 9,0, Povl Hvidkilde 7,9, Erik Ove Haarløv 7,6, Anne Grethe Mortensen 8,4, Inger Jul Nielsen 8,3, Ove Jakob Outzen 7,9, Marie Overgaard 8,7, Gitte Skjoldager 8,3, Ulla Faber Sørensen 8,4, Børge Thomsen 8,3, Steen Tygesen 7,9.

Matematikere: Jesper Ansbæk 8,8, Niels Jørgen Hougesen Bock 7,6, Detlef Jensen Dohrn 8,9, Flemming Jehn Hansen 7,6, Arne Jacobsen 7,1, Nis Petersen Jepsen 8,3, Thorkild Jepsen 6,9, Kirsten Jessen 7,7, Niels Ole Johannsson 8,8, Ulla Søe Knudsen 9,7, Niels Erik Krebs Lange 8,8, Hans Jørgen Lassen 9,6, Søren Lützen 7,9, Elli Michelsen 8,2, Hans Ingolf Nielsen 9,7, Ole Stougaard Pedersen 8,6, Bernhard Petersen 8,1, Henrik Christian Petersen 7,5, Eli Hansen Sørensen 8,5, Peter Dømgaard Sørensen 8,6, Jens Christian Thomsen 7,2, Peter Michael Toft 7,1.

Realeksamen blev bestået af 30 elever:

3. real a: Steen Autzen, Niels Bredager, Else Harck, Maria Jensen, Kirsten Gotthardsen Jespersen, Birgit Jessen, Jesper Laursen, Steffen Laursen, Inger-Marie Nielsen, Signe Pedersen, Carsten Petersen, Gert Schneider, Anton Posselt Sønniksen, Kirsten Birgitte Tram.

3. real b: Edith Bossen, Ulla Børsting Andersen, Poul Puggaard Christiansen, Hans Enemark, Sophie Friis, Inger Margrethe Hansen, Verner Hansen, Jens Sørensen Holt, Tove Buhl Jensen, Flemming Jordt, Helle Hald Juvre, Anne Hesseldahl Kristensen, Jette Michaelsen, Ellen Margrethe Nissen, Werner Petersen, Jens Jørgen Schmidt.

5 elever fra 3. real blev oprykket til gymnasiet.

Til oprykningsprøven fra 2. real indstilledes 47 elever, der alle bestod. 16 elever oprykkedes i gymnasiet og 29. i 3. realklasse, medens 2 elever forlod skolen.

Beskikkede censorer i de skriftlige fag:

Dansk stil, studentereksamen: lektor Kai Krener, Holte, og lektor Sejr Davidsen, Odense; realeksamen: fagkonsulent A. Holmboe, Risskov; 2. real: overlærer E. Christensen, Odense.

Engelsk stil, studentereksamen: adjunkt Skytte Kristensen, Horsens, og adjunkt Jørgen Sinding, Rødovre; realeksamen: skoleinspektør Ernst Pedersen, Bjerringbro.

Tysk stil, studentereksamen: lektor Georg Madsen, Charlottenlund, og lektor Knud Pedersen, Ordrup.

Fysikopgaver, studentereksamen: rektor Frode Andersen, Hellerup, og lektor Esman Eriksen, Høng.

Matematiske opgaver, studentereksamen: lektor Ib Juul, Herlev, og lektor E. Fromberg, Kalundborg; realeksamen: overlærer Bent H. Pedersen, Tåstrup; 2. real: overlærer A. Lindberg, Hornslet.

Beskikkede censorer i de mundtlige fag:

Adjunkt Poul Arndal, Ribe: dansk i 3. ns. + 3. mf.

Lektor A. Boesen, Århus: engelsk i 3. ns.

Adjunkt Jørn Mygind, Hellerup: kemi i 3. mf.; fysik i 3. mf.; naturlære i 3. real.

Adjunkt Niels Chr. Norup, Esbjerg: fransk i 3. ns. + 3. mf.

Lektor A. B. Sjødal, Herning: biologi i 3. ns. + 3. mf.

Adjunkt J. Sparre, Sundby Hvorup: tysk i 3. ns. + 3. real.

Indbudt af skolen var: lektor, dr. fru A. M. Walther, Duborgskolen.

Eleverne

Ved slutningen af forrige års beretning (1.5.67) var skolens elevtal 245. Efter bestået studentereksamen udgik 36 elever, efter bestået realeksamen 25. Siden sommerferien har skolen modtaget 70 indmeldelser, medens 8 elever har meldt sig ud.

Derefter er skolen elevtal (1.5.68) 246 (132 drenge og 114 piger).

Elevernes bopæl fordelt på kommuner pr. 1.4.68 fremgår af nedenstående oversigt (1. kolonne betegner antallet af elever i realafdelingen, 2. kolonne gymnasieklasserne og 3. kolonne det samlede elevtal):

Abild	14	2	16	Løgumkloster			
Als, Østjylland	0	1	1	landsogn	0	2	2
Ballum	0	1	1	Møgeltønder	7	7	14
Brede	2	1	3	Nørre Løgum	0	4	4
Burkal	16	1	17	Ravsted	4	3	7
Bylderup	4	4	8	Skast	2	0	2
Daler	0	2	2	Tinglev	0	2	2
Døstrup	7	2	9	Tønder	45	63	108
Emmerlev	0	5	5	Tønder landsogn	0	1	1
Hostrup	8	4	12	Udbjerg	2	2	4
Højer	1	5	6	Visby	1	1	2
Højer landsogn	0	2	2	Sydslesvig u. ét	2	1	3
Højst	4	2	6				
Løgumkloster	2	7	9	I alt	121	125	246

Hvor intet hjemsted er nævnt, bor faderen (forsørgeren) i Tønder.

3. gymnasieklasse

ms.

1. Tinne Barsøe Adolphsen, 9.1.48.
2. Birgit Andersen, 13.6.49.
3. Niels Henrik Arendt, 23.9.50.
4. Carl Heinsen Carstensen, 18.9.48.
5. Hanne Eskildsen, 10.5.49.
6. Benedikte Hesselager, 1.1.49 (Udbjerg).
7. Dagny Pol Køster, 31.5.48 (Sdr. Sejerslev).
8. Birthe Lund, 9.11.49.
9. Palle Haahr Lund, 28.5.48.
10. Ejgil Andreas Marcussen, 14.8.49 (Møgeltønder).
11. Edith Beck Pedersen, 28.2.49.
12. Lis Maj-Brit Pedersen, 9.5.48.
13. Ulla Bønning Petersen, 21.2.49.
14. Christian Oxfeldt Posselt, 26.9.49.
15. Bodil Kirstine Rasmussen, 30.8.49 (Højer).
16. Anne-Lone Tonnesen, 28.3.49.
17. Annemette Tranberg, 20.5.49.
18. Inger Elisabeth Winther-Rasmussen, 2.9.49 (Møgeltønder).

mf.

1. Anders Mogens Gabs, 1.6.48.
2. Hannegrete Hansen, 3.2.48 (Løgumkloster).

3. Peter Christian Jacobsen, 7.2.49 (Galgemark).
4. Edith Marie Jensen, 6.11.49 (Stade).
5. Kristian Lausten Jepsen, 13.3.48 (Rørkær).
6. Berth Peter Larsen, 12.11.48 (Tinglev).
7. Lisbet Lund, 19.5.49 (Bylderup).
8. Hans-Erik Magnild, 20.12.47.
9. Ulla Maibohm, 25.10.47.
10. Alex Børsen Nielsen, 8.7.49.
11. Poul Christian Nissen, 6.12.48.
12. Mogens Terp Paulsen, 17.9.48 (Ravsted).
13. Gustav Adolf Rothe, 22.10.48.
14. Ellen Jane Buus Sørensen, 20.9.48 (Als).

2. gymnasieklasse

ns.

1. Anna-Marie Antonius, 23.5.50 (Landeby).
2. Poul Anton Arendt, 12.10.48 (bror til nr. 3 i 3. ns.).
3. Sven Brodersen, 4.6.50.
4. Inger Dræby Christiansen, 28.3.50 (Højer).
5. Laura Sveistrup Damgaard, 12.1.49 (Kravlund).
6. Karin Dinsen, 1.1.49.
7. Signe Ejrnæs, 30.9.50.
8. Ingeborg Hesselager, 20.10.50 (Udbjerg, søster til nr. 6 i 3. ns.).
9. Christian Horst, 26.8.49.
10. Peter Pallisgaard Jensen, 15.7.49.
11. Edit Johannsen, 3.9.50.
12. Erne Elisabeth Juhl, 26.7.49 (Sdr. Sejerslev, søster til nr. 13 i 2. ns.).
13. Hans Juhl, 5.11.47 (Sdr. Sejerslev).
14. Jes Hågen Kiil, 20.8.50.
15. Dorthe Marie Lyhne Kristensen, 29.9.48 (Emmerlev).
16. Anne Michaelsen, 25.6.49.
17. Annemarie Nielsen, 14.4.50.
18. Bjarne Korsgaard Pedersen, 4.3.50.
19. Ankatrien Roost, 20.6.50.
20. Kirsten Rosborg Aagaard, 3.11.49 (Løgumkloster).

mx.

1. Knud Andersen, 20.5.50 (Løgumkloster).
2. Jørgen Chr. Henriksen, 5.6.49 (Møgeltønder).
3. Karin Vinther Jensen, 7.8.50.
4. Mads Jensen, 5.9.50.

5. Peter Jepsen, 4.3.49 (Løgumkloster).
6. Arne Gørtz Kappelgaard, 10.7.50 (Løgumkloster).
7. Erling Lund, 18.6.49 (Ballum).
8. Connie Nielsen, 2.2.51.
9. Flemming Nielsen, 13.5.49 (Løgumkloster).
10. Christian Nissen, 27.11.48 (Sølsted).
11. Anker Petersen, 30.6.49 (Emmerske).
12. Jørn Petersen, 19.4.50.
13. Erik Ravn, 17.4.49 (Løgumkloster).
14. Preben Tygesen, 3.9.49 (Løgumkloster).
15. Bjørn Steen Ullergaard-Hansen, 24.7.49.

my.

1. Arne Staal Ibsen, 6.2.51.
2. Ingelise Iversen, 18.6.50 (Ø. Højst).
3. Jens Arne Johannsen, 6.8.49 (Lendemark).
4. Vibeke Kirchheiner, 29.9.50.
5. Tove Lausen, 8.7.50.
6. Inger Johanne Matthiesen, 11.10.50 (Bylderup).
7. Hans Laurits Nielsen, 10.4.49 (Gærup).
8. Søren N. Nielsen, 4.6.50 (Visby).
9. Vagn Ove Møbjerg Nielsen, 8.4.50.
10. Flemming Jakobsen Paulsen, 4.5.50 (Ravsted, bror til nr. 12 i 3. mf.).
11. Hans Otto Graves Petersen, 8.1.50 (Møgeltønder).
12. Karoline Sørensen, 5.10.49 (Sdr. Sejerslev).
14. Karsten Ditlev Toft, 29.12.49.

1. gymnasieklasse

ms.

1. Kirsten Fischer Becker, 18.3.51.
2. Dagny Friis, 21.9.50 (Trespring).
3. Birger Ib Jensen, 11.2.50.
4. Emmy Kjærby, 17.11.50 (Højer).
5. Margit Elisabeth Knudsen, 2.5.51.
6. Anne Hesseldahl Kristensen, 30.5.51 (Aventoft).
7. Poul Thue Kristensen, 24.12.50 (Rudbølgård).
8. Kirsten Krogh, 9.10.51.
9. Jesper Laursen, 21.11.50.
10. Mette Marie Lund, 9.1.51 (Poppenbøl).
11. Elsebeth Lundsberg Madsen, 22.6.51.
12. Lene Marcussen, 23.8.51 (Møgeltønder).
13. Dagny Nielsen, 22.7.51 (Daler).

14. Anna Nicoline Olesen, 26.9.51 (Døstrup).
15. Bent Uldall Petersen, 12.6.50.

mx.

1. Poul Erik Rostgaard Andersen, 27.9.49 (Jejsing).
2. Lars Birkvad, 26.2.51.
3. Bodil Marie Demant, 7.12.50 (Søvang).
4. Jørn Hansen, 10.8.50.
5. Verner Hansen, 3.12.49 (Lovrup).
6. Anne Lise Holm, 9.9.51 (Højer).
7. Ulla Hostrup, 10.10.51.
8. Hanns Uwe Johannsen, 8.7.50.
9. Hans Lindhardt, 7.6.50.
10. Erik Dalsgaard Lund, 2.1.51 (Lendemark).
11. Janne Kastberg Nielsen, 25.3.51.
12. Niels Chr. Nielsen, 13.3.50 (Højer).
13. Erling Terp Paulsen, 27.9.51 (Ravsted, bror til nr. 12 i 3. mf.).
14. Kirsten M. Schmidt, 25.4.51.
15. Christian Jørgen Thorsen, 16.7.50 (Jejsing).

my.

1. Søren Antonius, 5.6.51 (Landeby, bror til nr. 1 i 2. ns.).
2. Steen Autzen, 13.9.50.
3. Niels Erik Drøhse, 28.2.51 (Vester Terp).
4. Henrik Fahrenholz, 19.7.51.
5. Else Gram, 5.8.50 (Løgumkloster).
6. Ulla Flyger Jensen, 7.6.51.
7. Per Jensen, 29.8.51.
8. Jørgen Faldt Larsen, 21.3.50.
9. Kaj Åge Lorenzen, 23.3.51 (Løgumgård).
10. Inger Magnild, 15.8.51 (søster til nr. 8 i 3. mf.).
11. Bjarne Børsen Nielsen, 30.8.51 (bror til nr. 10 i 3. mf.).
12. Karl Posselt, 22.10.51 (Møgeltønder).
13. Lisbeth Reinau, 3.2.51.
14. Anton Posselt Sønniksen, 12.8.50 (Bønderby).
15. Torben Vestergaard, 7.5.51 (Abild).

Realklasserne

3. real.

1. Ib Bock, 27.8.50 (Bov).

2. Frank Bossen, 16.3.51 (Abild).
3. Allan Christensen, 1.4.51 (Abild).
4. Birgit P. Christiansen, 2.2.51 (Højer).
5. Otto Johs. Dideriksen, 19.5.51 (Sølsted).
6. Hans Paulsen Hansen, 12.9.50 (Skast).
7. Mette Marianne Hansen, 12.11.51.
8. Werner H. J. Hansen, 20.4.51 (Sølsted).
9. Christian Høeg, 22.9.50 (Døstrup).
10. Lis Jacobsen, 11.1.51.
11. Christine Jensen, 12.4.51 (Burkal).
12. Hanne Pallisgaard Jensen, 24.2.52 (søster til nr. 10 i 2. ns.).
13. Helge Thyssen Jørgensen, 11.7.51 (Jejsing).
14. Karin Kolbeck, 4.10.50 (Bylderup-Bov).
15. Henning Lauritzen, 5.12.50 (Lund).
16. Rita Maibohm, 29.12.50 (søster til nr. 9 i 3. mf.).
17. Anne Marie Martensen, 24.1.51 (Fogderup).
18. Poul Schildhelm Michelsen, 25.6.51 (Bylderup-Bov).
19. Marie Nicolaisen, 21.3.51 (Møgeltønder).
20. Nancy Nielsen, 12.6.51 (Døstrup).
21. Niels Nygaard, 14.4.51 (Lydersholm).
22. Kjeld Lassen Oksen, 15.4.51 (St. Tønde).
23. Else Marie Olesen, 7.1.51 (Døstrup).
24. Jette C. Ostermann, 30.1.51.
25. Andreas Chr. Petersen, 29.12.50 (Travsted).
26. Arne Skjoldager, 18.5.51.
27. Bjarne Tarp, 22.7.51.
28. Anton Chr. Toft, 28.9.49 (Grøngaardmark).
29. Jesper Toft, 11.2.51 (bror til nr. 13 i 2. my.).
30. Hans Jørgen Wolff, 11.5.51 (Solderup).

2. *real a.*

1. Alice Midtgård Andersen, 14.5.52.
2. Birgit Boysen, 18.11.51 (Burkal).
3. Olav Bastian Christensen, 26.12.51 (Burkal).
4. Jørgen Demenikov, 2.12.51 (Lund).
5. Thue de Cros Dich, 6.6.53.
6. Hans Henrik Galle, 5.2.52 (Løgumkloster).
7. Philip Gottlieb, 5.7.52 (Løgumkloster).
8. Tharben Hansen, 1.6.52.
9. Jette Hersbøll, 6.6.51 (Jejsing).
10. Torben Hesselager, 12.7.53 (Udbjerg, bror til nr. 6 i 3. ns.).

11. Hanne Ingwersen, 29.5.52.
12. Hansine Kirstine Jeppesen, 15.4.52 (Møllehus).
13. Peter Jepsen, 17.5.52.
14. Peter Reinholdt Jørgensen, 5.9.52.
15. Boy Peter Konstmann, 5.10.51 (Øster Højst).
16. Elisabet Gøeg Kristensen, 6.8.52 (Aventoft, søster til nr. 6 i 1. s.).
17. Irene Martensen, 21.5.52 (Fogderup, søster til nr. 17 i 3. real).
18. Gunhild Pedersen, 13.7.52 (Fogderup).
19. Bent Norman Petersen, 7.8.52.
20. Leo Rasmussen, 5.7.52 (Lendemærk).
21. Leif Schmidt, 11.4.52 (Bredevad).
22. Elisa Bagger Schrøder, 21.6.52 (Holme).
23. Solveig Sommer, 25.1.51.
25. Kirsten Anette Willumsen, 18.4.52.

2. *real b.*

1. Helen Margrethe Andersen, 3.12.52 (Kongsbjerg).
2. Svend Kurt Andersen, 9.1.52 (Møgeltønder).
3. Bent Rudolph Arendt, 2.3.52 (bror til nr. 3 i 3. ns.).
4. Åse Vodder Brodersen, 15.12.51 (Døstrup).
5. Anna Christine Christensen, 11.10.52 (Døstrup).
6. Annette Refslund Hansen, 17.1.52 (Skast).
7. Hans Endrup Jacobsen, 19.1.52 (Abild).
8. Knud Erich Jensen, 4.11.52 (Møgeltønder).
9. Erling Jørgensen, 24.11.51.
10. Inga Jørgensen, 22.6.52 (Bredebro).
11. Marie Lucie Lassen, 21.7.51 (Døstrup).
12. Povl Erik Marcussen, 8.4.52 (Møgeltønder).
13. Kirsten Nielsen, 28.7.52 (Sølsted).
14. Inger Nissen, 5.11.52 (Sølsted, søster til nr. 10 i 2. mx.).
15. Line Reggelsen Nissen, 21.4.52 (Toghale).
16. Else Marie Olesen, 26.9.52 (Døstrup, søster til nr. 14 i 1. ns.).
17. Vagn Oluf Olesen, 5.9.51 (Abild).
18. Steen Wittorff Pedersen, 20.4.52.
19. Johanne Marie Petersen, 23.3.52 (Tyvse).
20. Kjesten Posselt Petersen, 15.3.52 (Travstedgaard, søster til nr. 25 i 3. real).
21. Henrik Posselt, 30.8.52 (bror til nr. 15 i 2. ns.).
22. Mogens Nygaard Svane, 29.6.52.

23. Preben Dømggaard Sørensen, 13.9.52.
24. Lona Westermann, 22.1.52 (Bredebro).

1. real a.

1. Birgit Andersen, 24.7.53.
2. Hans Chr. Boysen, 16.2.53 (Bylderup-Bov).
3. Christian B. Christesen, 26.5.53 (Burkal).
4. Ole F. Christensen, 29.7.53 (St. Jyndevad).
5. Torben Fahrenheit, 18.10.53 (bror til nr. 4 i 1. my.).
6. Martin P. Iversen, 13.5.53 (St. Tønde).
7. Bjarne H. Jacobsen, 27.3.54 (Sønderløgum).
8. Birger Jensen, 5.10.53 (Bylderup-Bov).
9. Ellen Jensen, 6.3.53 (Stade, søster til nr. 4 i 3. mf.).
10. Leif Jørgensen, 20.9.53 (Bredevad).
11. Karen Kiil, 12.8.53 (søster til nr. 14 i 2. ns.).
12. Signe Knudsen, 20.10.53 (søster til nr. 5 i 1. ns.).
13. Ib Laursen, 22.2.53.
14. Eskild Dalsgaard Lund, 18.3.54 (Bylderup-Bov, bror til nr. 10 i 1. mx.).
15. Thomas Løkke, 21.9.53.
16. Grete Madsen, 9.8.53.
17. Karen Beate Nielsen, 23.7.53 (søster til nr. 17 i 2. ns.).
18. Bente Petersen, 13.2.53 (Jejsing).
19. Keld Rimmer, 25.7.53.
20. Hans Henrik Hvam Sørensen, 13.2.54.
21. Anne Thomsen, 31.3.53 (Jejsing, søster til nr. 22 i 1. a).
22. Kristian Thomsen, 31.3.53 (Jejsing).

1. real b.

1. Inger Andersen, 12.2.53 (Abild).
2. Solvejg Falkenberg, 4.4.53.
3. Niels Skrumsager Hansen, 23.8.53.
4. Else Holt, 14.2.52.
5. Peter Iversen, 15.1.53 (Øster Højst, bror til nr. 2 i 2. my.).
6. Karen Høeg Jensen, 8.12.53 (søster til nr. 4 i 2 mx.).
7. Anne Jepsen, 22.4.53 (søster til nr. 13 i 2. a).
8. Ilse Johansen, 27.7.53 (Abild).
9. Jørn Lauridsen, 9.4.53 (Fogderup).
10. Birgit Brag Laursen, 25.4.53.
11. Mogens Marcussen, 25.7.53 (Møgeltønder, bror til nr. 12 i 2. b).

12. Olav Marcussen, 17.4.53 (Møgeltønder, bror til nr. 10 i 3. ns.).
13. Johannes Chr. Nørgaard Mortensen, 14.5.53.
14. Birthe Nielsen, 20.6.53.
15. Erling Pedersen, 18.1.54 (Øster Højst).
16. Geerth Pedersen, 10.4.53.
17. Dorthe Bønning Petersen, 29.8.52 (søster til nr. 13 i 3. ns.).
18. Marian Petersen, 17.9.53 (bror til nr. 12 i 2. mx).
19. Hanne Reuss Schmidt, 25.2.53 (Burkal).
20. Jytte Thude, 10.1.54 (Visby).
21. Stig Tranberg, 16.3.53 (bror til nr. 18 i 3. ns.).

cand. mag.
Louis Petersen

Louis Pedersen var født i Viborg 8. december 1892 og døde i København 26. august 1967, blev cand. mag. i 1919 med fagene dansk, tysk og engelsk og kom til Tønder Statsskole 5. maj 1920 som den første af de lærere, der skulle knyttes til Tønder Statsskole.

Han gav danskundervisning til de kommende elever fra den tyske realskole, Oberrealschule, i hvis bygning den danske statsskole flyttede ind.

Lektor blev han i 1935, men måtte så i 1945 søge sin afsked på grund af sygdom, hvorefter han flyttede til København.

Her fik Louis Pedersen timer ved tekniske skoler og aftenkursus og ved Kofoeds Skole. Og hvor mærkeligt det end lyder, var det i disse år, at han rigtig fik brug for sine evner og udfoldede dem.

Han kom ind i litterær virksomhed, især som oversætter.

Han har oversat bøger fra svensk, tysk, engelsk og nynorsk, især bøger af sine nære ven Tarjei Vesaas.

Han var en betydelig og alsidig sprogkender, har også leveret bidrag til Danske Studier. Privat var Louis Pedersen en glad mand, og i selskaber var han fuld af vid og lune. – Han havde mange venner, også blandt kunstnere, især malere.

Men vigtigst er, hvad Louis Pedersen betød som menneske.

Forfatteren og fængselspræsten Johannes Møllehave, der også var hans nære ven, talte ved hans bisættelse og gav ham et skønt eftermæle.

Må jeg tilføje: Hvert menneske har vel sin skæbne, og den kan måske ikke ændres. Men hvert enkelt menneske har også sit eget sind, sit mål af vilje.

Man bestemmer selv, hvordan man vil møde sin skæbne.

Louis Pedersens skæbne blev vel den sygdom, der tvang ham ud af skolearbejdet, og den øjenssygdom, der siden ramte ham og truede med blindhed.

Louis Pedersen mødte sin skæbne med ro og værdighed. Han var et fint menneske.

Johan Larsen.

Skolens lærere og fagfordeling

- Revisor, cand. jur. J. Børsting-Andersen: Bogføring 3. real. 2 timer
- Fru Aase Børsting-Andersen: Fransk 2. og 3. real. 7 timer.
- Lektor, cand. mag. Finn Christensen: Naturhistorie 3mf, 2mn, 3a, 2b, 1a; geografi 2ns, 2my, 1my, 2a, 1b; fysik 3a, 2b, 1b. 30 timer
- Lektor, fru Jutta Christensen: Fysik 3mf, 2mf, 2mn, 1mx, 1my; matematik 1b. 34 timer
- Gymnasielærer Karlo Christensen: Matematik 3. real, 2a, 2b, 1a; musik og sang i gymnasiet samt 1a, 1b; erhvervsorientering og korsang. 38 timer
- Lektor, cand. mag. Kjeld Ejrnæs: Matematik 3mf, 2ns, 2mf, 2mn, 1ns, 1mx, 1my. 32 timer
- Lektor, cand. mag. frk. Ida Henrichsen: Gymnastik 3g, 2g, 1g, 3. real, 2. real, 1. real; historie 3ns, 2my, 3. real, 2b. 29 timer
- Lektor, cand. mag. Otto Høyer: Historie 2ns, 2mx, 1ns, 1mx, 2a, 1b; oldtidskundskab 1my; gymnastik 3g, 2g, 1g, 3. real, 2. real, 1. real; fritidssport. 38 timer
- Rektor, cand. mag. Hans Otto Jensen: Oldtidskundskab 3ns, 3mf, 2ns, 2mx, 2my, 1ns, 1mx; historie 3mf, 1my, 1a. 17 timer
- Lektor, cand. mag. Willy Jäger: Engelsk 2ns, 2mx; tysk 3. real, 2a, 2b, 1a; dansk 2a, 1b. 34 timer
- Lektor, cand. mag. Hågen Kiil: Tysk 3ns, 2ns, 1mxy; dansk 3mf, 2mx, 2my, 1mx. 28 timer
- Cand. mag., fru Inger Heggen Kiil: Engelsk 2my, 2b. 6 timer
- Pastor, cand. theol. Poul Lund: Religion 1ns, 1mx, 1my, 3. real, 1a, 1b; latin 2a. 10 timer
- Lektor, cand. theol. Chr. Kastberg Nielsen: Dansk 1ns, 1my, 3. real; latin 2ns, 1ns; religion 3ns, 3mf, 2ns,

2mx, 2my.	25 timer
Adjunkt, cand. mag. fru Kirsten Kastberg Nielsen:	
Fransk 3mf, 2mx, 1ns, 3. real	16 timer
Lektor, cand. mag. Ove Quistorff: Engelsk 3ns, 1ns,	
1mxy, 3. real, 2a, 2ab, 1b; fransk 1mx.	31 timer
Fru Lilly Refslund: Tegning (formning) 2ab, 1ab.	6 timer
Lektor, cand. mag. frk. Edith Simonsen: Fransk 3ns, 2ns,	
2my, 1my; latin 3ns, 2b; engelsk 1a.	27 timer
Lektor, cand. mag. fru Carmen Sørensen: Dansk 3ns, 2ns,	
2b, 2ab, 1a; tysk 1ns, 1b.	26 timer
Overlærer Kr. Thygesen: Maskinskrivning 3. real.	2 timer
Adjunkt, cand. mag. Bent Valeur: Biologi 3ns, 3b, 2a, 1b;	
geografi 2mx, 1ns, 1mx, 3. real, 2b, 1a; fysik 3b,	
2a, 1a.	29 timer

Inspektion med pigerne: Adjunkt, fru Kirsten Kastberg Nielsen.

Inspektion på legeplads: Lektor Ove Quistorff.

Inspektion på gangene: Adjunkt Bent Valeur.

Inspektion med tilrejsende elever: Adjunkt Bent Valeur.

Inspektion i øvrigt: Lektor Otto Høyer.

Regnskabsfører: Lektor Kjeld Ejrnæs.

Bibliotekar: Lektor Hågen Kiil.

Boginspektør: Sekretær, fru Edith Nielsen.

Rektors sekretær: Fru Edith Nielsen.

Skolelæge: Amtsskolelæge E. Dahl.

Skolesundhedsplejerske: Fru Birthe Thye Petersen.

Pedel: Hans Hansen.

Udnævnelser i årets løb

Ved undervisningsministeriets skrivelse af 30. maj 1967 udnævntes overenskomstlønnet adjunkt Ove Quistorff til lektor.

Ved kongelig resolution af 14. november 1967 blev lek-

tor Kjeld Ejr n s udnævnt til lektor i 26. lønningsklasse fra 1. august 1967 at regne.

I for ret 1968 gennemgik cand. scient. Per Due Nørretranders kursus i praktisk undervisningsf rdighed med lektor Kjeld Ejr n s og lektor, fru Jutta Christensen som vejledere.

Timefordelingen

Fag	3.		2.				1.			3.	2. real		1. real	
	ns	mf	ns	mx	my	mn	s	mx	my	real	a	b	a	b
Religion	1	1	1	1	1	(1)	1	1	1	1			1	1
Dansk	4	4	4	4	4	(4)	4	4	4	5	5-1*	5 (1)	5	5
Engelsk	5		6	3	3	(3)	4	4	4	5	3-1*	3 (1)	4	4
Tysk	4		5				4			3	4	4	4	4
Fransk	4	4	3	3	3	(3)	4	5	5	1-4** II-3	4*	(4)		
Latin	3		3				4				4*	4		
Oldtidsk.	1	1	1	1	1	(1)	1	1	1					
Historie	4	4	3	3	3	(3)	4	4	4	3	2	2	2	2
Biologi	4	4				4				2	2	2	2	2
Geografi			1	2	2	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2
Naturlære		6		7	(7)	5		5	5	2	3	3	2	2
Mat. og regn.		6	3	6	(6)	4	3	5	5	5	6	6	6	6
Bogføring										2				
Maskinskriv.										2				
Sang	1 1	(1) 1	1 1	(1) 1	(1) 1	(1) (1)	1 1	(1) 1	(1) 1					1 1
Formning											2*	(2)	2	2
Gymnastik Pi.	3	(3)	3	(3)	(3)	(3)	3	(3)	(3)	2	3	(3)	3	(3)
Gymnastik Dr.	3	(3)	3	(3)	(3)	(3)	3	(3)	(3)	2	3	(3)	3	(3)
Ugentlige klasses timer	36	36	36	36	36	36	36	36	36	34	34	34	34	34

Et med parentes forsynet tal betyder, at klassen undervises sammen med den foranstående.

* Ikke latin- eller franskklæsende elever i 2. real får en ekstra time i dansk og engelsk, samt to timer i formning.

** Ikke franskklæsende elever i 3. real har 2 timer bogføring og 2 timer maskinskrivning.

Årets arbejde

Religion.

3. ns. + mf. (Kastberg Nielsen). *Israelitisk-jødisk religion. Jesus.*
2. ns. + mx. + my. (Kastberg Nielsen). Gunnar Martin Nielsen: *Møde med de store religioner* s. 36-91.

1. s. + mx. + my. (Lund). På grundlag af Søren Holm: *Religionerne* og Erik W. Nielsen: *De store verdensreligioner er gennemgået: Primitiv religion, Buddhismen og Islam.* Desuden af »De europæiske ideers historie« s. 11-29.

3. real (Lund). Tolderlund-Hansen: *Religioner og Kirker.*

1. real a + b (Lund). Tolderlund-Hansen: *Kirken i dag.*

Dansk.

3. ns. (Sørensen). *Dansk og norsk litteratur fra det 19. og 20. århundrede* (Falkenstjerne og Borup Jensen). *Svensk litteratur* (Ferlov m. fl.: *Svensk og norsk for gym.*). *Sprogiagttagelse* (Erik Hansen). *Litteraturhistorie efter Brøndsted og Møller Kristensen: Danmarks litteratur.*

Til eksamen opgives: Bjarkemålet, Den høies ord, Sønnetabet, Sorrig og Glæde, Keed af Verden, Om at gruble, Mig selv, Her vil ties, Den kiedsom Vinter, Rungsteds Lyksaligheder, Arendse, Labyrinthen, Guldhornene, Hakon Jarls død, Strandbakken ved Egeløkke, Kristelig Dagvise, De levendes Land, Poul M. Møller: *Aforismer*, Jens Hansen, Kunstneren mellem Oprørerne, En Sjæl efter Døden, Protestantismen i Naturen, Posthuset i Hirschholm, Nattergalen, Adam tager sit Parti, Indledning til Hovedstrømninger, Indledning til Marie Grubbe, Arabesk, Ørneflugt, Lykke Per, Bekendelse (Johs. Jørgensen), Bekendelse (Stuckenborg), Den Drukne, Røg, På Memphis Station, Graven i Sne, Henrettelsen, De blå undulater, Da seeren tav, Fragtmenter af en dagbog, Wivel: *Der truer os i tiden, Jeg ser nu i nat* (Morten Nielsen), *Mit hjerte råber.*

Norsk: Peer Gynt, Gamle Noreg, Ved Rundarna, Pan, Det store Spelet.

Svensk: Fredmans Epistlar 3 og 64, Epilog ved Magisterpromotionen, Mjältsjukan, Avsked till min Lyra, Drömspel, Hemmet, Vi otacksamma, Jairi Dotter, Vid Vägens Slut, Begynd Vandring, Vi Människor, Månjuset, Om Humor, Vackert väder, Vårn Prost, Den gamla goda tiden, En vintervis, Gustaf Frödings jordafärd, »Skalden Wennerbom«, En ghasel Kärleken är intet, Lyft dig på blodiga vingar, Det er vackrast, när det -, Dvärgen, Kallocain, Inbördes kritik, Stjärnorna kvittar det Lika, Du har tappat dit ord, Verklikhed till döds, Kock på pepparskep, Brev från en oljare, Flog.

Hovedværker: Steen Steensen Blicher: *Brudstykker af en Landsbydegns Dagbog*, Søren Kierkegård: *Af Enten - Eller* (Veksel-Driften-Ligevægten), Martin A. Hansen: *Løgneren.*

3. mf. (Kiil). Falkenstjerne og Borup Jensen: *Håndbog i dansk litteratur I-III.* Togeby: *Dansk lyrik 1915-55* (1957). Brøndsted og

Møller Kristensen: Danmarks litteratur. Ferlov m. fl.: Svensk og norsk litteratur. Erik Hansen: Sprogiagttagelse. Dansk litteratur fra Heiberg til vore dage.

Til eksamen opgives: Dansk: Sønnetabet, Germand Gladensvend, Ebbe Skammelsøn, Troels-Lund: Åndsstrømninger, Palladius: Om den 4. gerning, Om at sætte børn i skole, Kingo: Keed af verden, Holberg: Om at gruble, Af: Moralske tanker, Brorson: Op! al den ting, Her vil ties, Ewald: Til min M, Liden Gunver, Af: Fortale . . ., Oehlenschläger: Guldhornene, Simon Peder, Grundtvig: Strandbakken, Oplysning, Fugleviser, I kveld blev der banket, Møller: Kunstneren mellem Oprørerne, Heiberg: En Sjæl efter Døden, Andersen: Klokken, Kierkegård: Diapsalmata, Ligevægten, Forord til opbyggede taler, Altså således står sagen, Brandes: Indl. til Hovedstrømninger, Jacobsen: Af: Marie Grubbe, Pontoppidan: Af: Muld, Rode: Det sjælelige gennembrud, Den druknede, Johs. V. Jensen: Kirstens sidste rejse, Gelsted: Serenitas, Nis Petersen: En ballade, Ole Wivel: Jævn døgn, Branner: De blå undulater, Martin A. Hansen: Odderen, Martsnat.

Norsk: Fra Falkenstjerne og Borup Jensen bd. III: Duun: Juvik-folke. Fra: Ferlov m. fl.: Svensk og norsk litteratur: Undset: Kristin Lavransd, Vesaas: Huset i mørkret, Øverland: Du må ikke sove.

Svensk: Tegner: Tal vid jubelfesten 1817, Epilog . . . 1820, Runeberg: Landshövdingen, Karlfeldt: Vinterorgel, Lagerkvist: Angst, Lyft dig . . ., Det är vackrast, Hissen, Dvärgen, Martinson: Brev från, Flog, Hedberg: Vad sucker . . ., Johnson: Strändernas svall, Boye Kallocajn.

Hovedværker: Blicher: En Landsbydegns dagbog, Cecil Bødker: Øjet (Fremads Fakkeltøger), Den yderste dag, Døvens dør, Tyren, Bogfinken, Øjet, Pal.-Müller: Adam Homo (udv. ved Th. Thors) 1, 2, 6, 8, samt af 10. sang side 104-128.

2. ns. (Sørensen). Dansk litteratur fra Holberg til Søren Kierkegård (Falkenstjerne og Borup Jensen). Svensk litteratur (Ferlov - Monrad Møller og Tolderlund-Hansen). Erasmus Montanus, Brudstykke af en Landsbydegns Dagbog, Rudin, Pan.

2. mx. + y. (Kiil). Falkenstjerne og Borup Jensen: Håndbog i dansk litteratur I-III, Tøgeby: Dansk Lyrik 1915-55 (1957), Brøndsted og Møller Kristensen: Danmarks litteratur, Ferlov m. fl.: Svensk og norsk litteratur, Erik Hansen: Sprogiagttagelse. Oldislandsk og dansk middelalderlitteratur, Renæssance, Kingo, Holberg, Dansk litteratur 1780-1830. Shakespeare: Hamlet, M. A. Hansen og enkelte andre moderne forfattere.

1. s. + 1. my. (Kastberg Nielsen). Rifbjerg, Hoel, Vesaas, Remarque, Kirk, Jensen, Strindberg, Pontoppidan, Tolstoy, Scott, Oehlenschläger, Voltaire, Holberg, Leonora Christine, Niels Steensen, Molière, Cervantes.

1. mx. (Kiil). Falkenstjerne og Borup Jensen: Håndbog i dansk litteratur I-III, Tøgeby: Dansk Lyrik 1915-55 (1957), Brøndsted og Møller Kristensen: Danmarks litteratur, Erik Hansen: Sprogiagttagelse, Lundbo: Dansk nutidsdigtning I. 1) Sprogiagttagelse s. 1-122. 2) Litterære tekster fra det 20. århundrede samlet om emner som:

Samfundskritik, digteren og virkeligheden, digteren og barnets verden. 3) Oldislandsk og dansk middelalderlitteratur. Renæssancen, Kingo.

3. real. (Kastberg Nielsen). Til eksamen opgives: Trymskvadet, Ebbe Skammelsøn, af »Erasmus Montanus«, af »Aladdin«, Kirkeklokke, Sangfuglen, En rekonvalescent, Simon Levis arv, Engelske socialister, Hjemmet i Nyboder, Bordets glæder og et fjernt skud, Ewalds død, Agerhønen, af »Per Gynt«.

Hovedværker: Brudstykker af en Landsbydegns Dagbog, Abell: Anna Sophie Hedvig (6 elever), Bang: Tine (2 elever), Branner, Søskende (1 elev), Fischer: Frisøndag (7 elever), Jensen: Jørgine (10 elever), Munk: Ordet (2 elever), Sønderby: En kvinde er overflødig (2 elever).

2. real a. (Jäger). Jørgensen og Maltesen: Realskolens læsebog 2, Hostrup: Genboerne: Blicher: Røverstuen, Hellner og Højby: Svensk og norsk læsning, Leif Busk: Sproglig forståelse og Erik Oxenvad: Bedre dansk.

2. real b. (Sørensen). Leif Busk: Sproglig forståelse, Hellner og Højby: Svensk og norsk læsning, Jørgensen og Maltesen: Realskolens læsebog 2, Aladdin, Barabbas. Diktater, referatstile, fristile.

2. real ab. (Sørensen). Johs. V. Jensen: Kongens Fald, Martin A. Hansen: Høstgildet m. fl.

1. real a. (Sørensen). Grammatik: Elementær analyse, Jørgensen og Maltesen: Realskolens læsebog 1, En Stridsmand. Svensk og norsk efter Hellner og Højby: Svensk og norsk læsning, Leif Busk: Sproglig forståelse. Diktater, referatstile, fristile.

1. real b. (Jäger). Jørgensen og Maltesen: Realskolens læsebog 1, Henrik Pontoppidan: Isbjørnen, Hellner og Højby: Svensk og norsk læsning, Leif Busk: Sproglig forståelse og Erik Oxenvad: Bedre dansk.

Engelsk.

3. ns. (Quistorff). S. Laugesen: English Short Stories, Osborne: Look Back in Anger, Thornton Wilder: The Bridge of San Luis Rey (Penguin), Two Centuries of English Poetry, Macbeth, Aspects of British Life and Thought. Skriftligt arbejde: Oversættelser vekslende med resumeringsopgaver med engelsk forlæg.

Til eksamen opgives: Macbeth: Act I (scene 5 og 7), Act II (scene 1 og 2), Act III (scene 1 og 4), Act V (scene 1), Two Centuries of English Poetry: s. 10–11, 48–53, 56–58, 88–94, 124–28, 149–50, The Dickens Reader: s. 68–88, Arms and the Man: Act II, Look Back in Anger: s. 18 f. n. – 37, The Bridge of San Luis Rey: s. 37–45, A Contemporary Reader: s. 169–78, Aspects of British Life and Thought: s. 69–88.

2. ns. (Jäger). John Galsworthy: Loyalties. Bernard Shaw: Arms and the Man. The Dickens Reader (Pickwick Papers). Modern Wri-

ters. John Braine: Room at the Top. Thomas Hardy: Tess of the D'Urbervilles. Nogle få digte.

2. mx. (Jäger). Facts and Fiction II. On England and America. Modern Writers. Hemingway: A Farewell to Arms.

Til eksamen opgives: Modern Writers: The Basement Room: s. 57–67. On England and America: s. 39–47, 62–67, 117–123, 155–166, 229–240. Facts and Fiction I: s. 83–92, Facts and Fiction II: s. 13–19.

2. my. (I. Kiil). Ring Hansen og Mouridsen: On England and America. Kjeldsen og Dahlmann-Hansen: Facts and Fiction II. Salinger: The Catcher in the Rye.

Der opgives: On England and America, pp. 117–123, 176–181. Facts and Fiction II: pp. 22–38, 43–60, 78–95, 113–120. Golding: Lord of the Flies (Penguin): pp. 118–137.

1. s. (Quistorff). H. Ring Hansen og F. T. Mouridsen: On England and America. Orwell: Animal Farm.

Skriftligt arbejde på basis af Briers engelske stiløvelser, K. Berner-Sørensen og P. Riis-Jacobsens: Engelske stiløvelser for 3. realklasse og 1. gymnasieklasse samt: Engelske studentereksamensopgaver. Knud Herløv: Engelsk grammatik.

1. mxy. (Quistorff). H. Ring Hansen og F. T. Mouridsen: On England and America. Facts and Fiction I.

3. real. (Quistorff). Engelsk 5 (O. Friis-Hansen og Chr. Niensens system). Agatha Christie: The Murder of Roger Ackroyd. Skriftlige øvelser efter Gjellerups opgavesamlinger og Lærebog i skriftlig engelsk for realklassen (S. Christensen og G. Rasmussen).

Til eksamen opgives: Engelsk 5 (1963; O. Friis-Hansen og Chr. Niensens system): stk. 1, 4, 10 og 12.

2. real a. (Quistorff). English of today (IV) ved H. Ring Hansen og F. T. Mouridsen.

2. real b. (I. Kiil). Friis-Hansen og Chr. Nielsen: Engelsk 4, Pearl Buck: The Good Earth (Longman's simplified ed.).

2. real ab. (Quistorff). Praktisk anvendelse af engelsk grammatik på basis af: S. Christensen og G. Rasmussen: Lærebog i skriftlig engelsk for realklassen.

1. real a. (Simonsen). O. Friis-Hansen og Chr. Niensens system. Engelsk 3; F. Anstey: Vice versa.

1. real b. (Quistorff). H. Ring Hansen og F. T. Mouridsen: English of today (III). Engelsk 3 (O. Friis-Hansen og Chr. Niensens system).

Tysk.

3. ns. (Kiil). Fra Schiller til vor tid, Moderne prosa efter Der Spiegel (v. P. V. Larsen), Albrecht Goes: Das Brandopfer, Keller: Das Fähnlein . . ., Schiller: Maria Stuart, Digte fra hele perioden efter:

Deutsche Poesie (v. Hertig og Kryger Kristensen), Ældre tekster efter: Deutsche Klassiker (v. Branner og Størmosen). Referater og oversættelser. Enkelte frie opgaver i tilknytning til moderne tekster.

Til eksamen opgives: Werther (Reclam 67/67a 1965) s. 5–19, 30–38, 58–60, 69–74 m, 144–147. Maria Stuart: I, 4, II, 3, III, 1, 4, IV, 10, V, 7. Anna Seghers: Der Ausflug: s. 40 m–54, Goes: Das Brandopfer (Fischer Verlag 1954), s. 7–10 u, 25–32 u, Kulturgesch. Lesestücke no. 5, 15, Deutsche Klassiker: Heine: Die rom. Schule, Aus dem ersten Buch, Jetzt wohin –?, Wo –?, Luther-Dokumente nr. 25, Deutsche Poesie: II, 1, 2, V, 6, 16, VI, 4, IX, 7, XV, 12, 13, 15, 16.

2. ns. (Kiil). Fra reformationen til Goethe: Deutsche Poesie (ved Hertig og Kryger Kristensen); Kulturgeschichtliche Lesestücke (ved Ring Hansen og Størmosen); Deutsche Klassiker (ved Branner og Størmosen). Goethe: Italienische Reise (i udvalg ved Hertig). – Genfortællinger, referater, oversættelser og skriftlige tolkninger af moderne litteratur.

1. s. (Sørensen). Thomas Mann: Tonis erste Ehe. Tekster fra Nydahl: Deutsche Erzähler der Gegenwart. Ring Hansen og Størmosen: Kulturgeschichtliche Lesestücke. – Oversættelser, genfortællinger og referater af læst litteratur.

1. mxy. (Kiil). Nydahl: Deutsche Erzähler der Gegenwart (udvalgte stykker), Th. Mann: Tonio Kröger (Skoleradioens teksthæfte). Wiechert: Wälder und Menschen. Enkelte digte efter »Deutsche Poesie« og »100 deutsche Gedichte«. – Grammatik: udvalgte kapitler gennemgået efter: Kaper: Tysk Sproglære (ved Houken og Stenbjerre). – Korte frie skriftlige opgaver i tilknytning til teksterne.

3. real (Jäger). C. Hansen-Christensen og Sven Brüel: Tysk 4, Heinrich Spoerl: Die Feuerzangenbowle.

Til eksamen opgives: C. Hansen-Christensen og Sven Brüel: Tysk 4: S. 2–17 (stk. 2–13), s. 81–91 (stk. 57–65), s. 108–119 (stk. 82–90).

2. real a. (Jäger). C. Hansen-Christensen og Sven Brüel: Tysk 3, Kellermann: Der Tunnel, Kästner: Drei Männer im Schnee, Houken og Stenbjerre: Elementære tyske stiløvelser.

2. real b. (Jäger). C. Hansen-Christensen og Sven Brüel: Tysk 3, Gottfried Keller: Kleider machen Leute, Houken og Stenbjerre: Elementære tyske stiløvelser.

1. real a. (Jäger). C. Hansen-Christensen og Sven Brüel: Tysk 2, Kästner: Die verschwundene Miniatur, Houken og Stenbjerre: Tyske stiløvelser for mellemkolen.

1. real b. (Sørensen). Hansen-Christensen og Sven Brüel: Tysk 2, Houken og Stenbjerre: Elementære tyske stiløvelser.

Fransk.

3. ns. (Simonsen). Henriques og Willemoës: Fransk litteratur i udvalg, Hougron: Voyage inutile. Anouilh: Antigone.

3. mf. (K. Kastberg Nielsen). Camus: L'Etranger, 2. del, Sartre: Les jeux sont faits, Anouilh: Antigone, Simonon: La patience de Maigret, Vercors: Le silence de la mer (Henriques og Willemoës). Grammatik efter N. Chr. Nielsen: Fransk skolegrammatik.

2. ns. (Simonsen). Henriques og Willemoës: Fransk litteratur i udvalg. Simonon: Maigret et son mort. Prévert: Paroles m. LP-plade.

2. mx. (K. Kastberg Nielsen). Eric Eggli: La vie en prose, Jacques Prévert: Paroles, i udvalg, Marcel Aymé: L'Eléphant (i Lectures faciles), Giraudoux: D'un cheveu, G. Duhamel: La dame en vert (i Choix de contes modernes, Camus: L'Etranger).

2. my. (Simonsen). Ring Hansen og Husum: Choix de Contes Modernes, Camus: L'Etranger, La famille Dupont (Skoleradio), Eggli: La vie en prose.

1. s. (K. Kastberg Nielsen). Mauger: Cours de langue et de civilisation I, Skoleradio: La Famille Dupont, 1-8, Hergé: Tintin: Les cigares du pharaon.

1. mx. (Quistorff). Aage Grønkjær: Lærebog i fransk for begyndere, La Famille Dupont (1-5).

1. my. (Simonsen). Bruun og Roskjær: Ny fransk for begyndere, Marcel Aymé: L'Eléphant, Saint-Exupéry: Le petit prince og A. Daudet: La chèvre de M. Seguin og le Curé de Cucugnan med tilsvarende LP-plader.

3. real¹. (K. Kastberg Nielsen). Til eksamen opgives: Bruun og Roskjær: Fransk for begyndere: stk. 38-42 (forskolen, s. 41-45), Le petit pauvre, samme, s. 51-58, Le petit malade, samme, s. 86-88, La Famille Dupont (teksthæfte til Danmarks skoler 1966).

3. real². (Åse Børsting-Andersen). Aage Grønkjær: Lærebog i fransk for begyndere, stk. 1-41 + side 65-97.

Til eksamen opgives: stk. 26-35 + side 65-97.

2. real ab. (Åse Børsting-Andersen). Bruun og Roskjær: Fransk for begyndere, side 1-67, 79-83, 86-88, 97-100.

Latin.

3. ns. (Simonsen). Sallusts Catilina: Cæsars og Catos taler. Seneca: De otio. Augustinus: Confessiones. Ovidus: Deucalion og Pyrrha, Pyramus og Thisbe.

Til eksamen opgives: L. Høeg: Cæsar og andre forfattere (2. udg.): s. 19-22, 24-30, Cæsars gallerkrig 3. bog: kap. 7-12, 17-29 (incl.), Nielsen og Krarup: Latinsk læsebog for gymnasiet (4. udg): s. 107-18, 132-143, Ciceros første catilinariske tale, Sallusts Catilina, Fra kejsertiden: s. 15-22, Seneca: De otio, Augustinus: Confessiones (Aschen-dorff 1963): s. 13-15 li. 23, s» 37 li. 1-21, s. 39 li. 13 - s. 40 li. 23, s. 63, s. 76 li. 6 - s. 77 li. 9, s. 114 li. 9 - s. 116 li. 9.

2. ns. (Kastberg Nielsen). Cicero: In Verrem, In Catilinam I, Sal-

lust: De coniuratione Catilinae (efter Nielsen og Krarup: Latinsk læsebog), Seneca: Epistolae morales. De otio (efter Hastrup og Krarup: Fra kejsertiden).

1. s. (Kastberg Nielsen). Cæsar: De Bello Civili i udvalg (ved H. C. Hynding).

2. real a. (Lund). Mikkelsen: Latinsk læsebog med et skema over formlæren og nogle syntaktiske regler (22. udgave).

Til eksamen opgives: Fra side 27 stk. 1 til side 47 stk. 31.

2. real b. (Simonsen). H. C. Hynding: Så læser vi latin.

Til eksamen opgives: kap. 20–31.

Oldtidskundskab.

3. ns. (Rektor). Platontekster i udvalg ved Foss og Krarup: Apologien, Kriton, Faidon. Græske kunstværker efter Bruhn og Hjortsø: Klassisk kunst og Bundgaard: Den græske kunsts historie.

Til eksamen opgives: Iliaden (i udvalg ved Østergaard), I, II, III, VI. Platon: Apologien, Kriton, Faidon. Kragelund: Græske historikere³ s. 9–27, 63–66, 83–94. Sofokles: Antigone. Billeder efter Bruhn og Hjortsø⁶: 5, 10, 18, 19, 21, 24, 26, 38, 42 a-b, 44, 45, 46 a-b, 63, 65, 67, 68, 73–75, 77–80, 90, 91, 114, 119, 122, IV, XVIII, XIX.

3. mf. (Rektor). Som 3. ns. Til eksamen opgives: Iliaden, Apologien, Kriton, Faidon, Græske historikere og billeder som 3. ns. Sofokles: Ødipus.

2. ns. (Rektor). V. Nielsen: Den græske litteraturs historie. Sofokles: Ødipus (ved Garff og Hjortsø). Euripides: Medea (ved Garff og Hjortsø). A. Kragelund: Græske historikere.

2. mx. + y. (Rektor). V. Nielsen: Den græske litteraturs historie. Sofokles: Antigone (ved Niels Møller). Euripides: Hippolytos (Østbys oversættelse ved Krarup og Karl Nielsen). A. Kragelund: Græske historikere.

1. s. + 1. mx. (Rektor). Hertig: Antikkens mytologi. Iliaden og Odysseen i udvalg ved Østergaard.

1. my. (Høyer). Homers Iliade, Homers Odysseen, Billeder fra klassisk kunst ved Bruun og Hjortsø.

Historie.

3. ns. (Henrichsen). P. Munch: Verdenshistorie 2 og 3, ca. 1850–1960, Kierkegaard og Winding: Danmarkshistorie, ca. 1815–1960, Kierkegaard m. fl.: Danmark i dag, Barfod og Kruchow: Danmark under 2. verdenskrig 1–2, Andrup m. fl.: Danmarks historie i billeder. Tønder Ret.

Til eksamen opgives: Roms historie til 180, Verdenshistorie ca. 1650–1789, Danmarkshistorie 1815–1900, Billeder: etruskisk gravmaleri, Bruhn og Hjortsø, 4. udg. nr. 105, kirkeudsmykning: mosaikker, Fossing m. fl. nr. 162, Munch 1 s. 219: Justinian i San Vitale, Abra-

hams gæstfrihed og offer i San Vitale (postkort), Danmarks historie i billeder nr. 74: altret i Sahl kirke, Tekster: Plinius' breve, Elin Bach: Ludvig 14, merkantilisme og udenrigspolitik. Efter 1900: Verdenshistorie 1933-60, Danmarkshistorie 1933-60, tekster: Barfod og Kruchow: Danmark under 2. verdenskrig: 1. kap. nr. 9, 10, 13, 14, 18, 19, 23, 29, 30, 34, 8. kap. nr. 105-117, 12. kap. nr. 161, 162, 164, 166, 169, 171, 173, 175, 177, 179, 181. - Samfundslære: Befolkningen, social lovgivning, borgerrettigheder og -pligter, regeringen, folketinget, statsstyre, kommunestyre, skatter, lov og ret, lønmodtagerne.

3. mf. (Rektor). P. Munch: Verdenshistorie III (1965); Kierkegaard og Winding: Nordens historie II (1965). Kierkegaard m. fl.: Danmark i dag (1966). Tekster: Wilhelm Tham: Svarta veckan 1914 (2. udg.); P. Holt: Tekster og tal I (3. udg.). Billedstof efter lærebøgerne og Andrup, Ilsøe og Nørlund: Danmarks historie i billeder (7. udg.). Ekskursjoner: Den nordiske lejrskole i Hillerød; Tønder Ret.

Til eksamen opgives: før 1900: Roms historie. De store opdagelser og reformationenens århundrede. Nordens historie 1660-o. 1800. Rosenberg: Den yngre Plinius' brevvæksling. Fussing og Knudsen: Landbruget og bonden i 18. årh., nr. 1-22, 25. Andrup m. fl.: Danmarks historie i billeder, nr. 198 a-b, 204, 220, 256. Efter 1900: Verdenshistorie o. 1900-o. 1920. Rusland, Frankrig og Tyskland 1920-39. Nordens historie o. 1900-o. 1920. Wilhelm Tham: Svarta veckan 1914, nr. 1-13, 15-22, 24-58. P. Holt: Tekster og tal I, nr. 1, 2, 4, 8. - Samfundslære: Borgerrettigheder og borgerpligter. Folkestyrets opbygning. Lov og ret. Erhvervslivet, s. 150-185, 187-193, 199-207. Økonomi og politik, s. 208-227.

2. ns. + 2. mx. (Høyer). P. Munch: Verdenshistorie, 2. del, fra ca. 1600-1900, Kierkegaard m. fl.: Nordens historie fra ca. 1600-1900, Th. A. Müller: Frederik II, Billeder, Tønder Kirke.

2. my. (Henrichsen). P. Munch: Verdenshistorie 2, Kierkegaard og Winding: Danmarkshistorie 1, ca. 1720-1900, Elin Bach: Ludvig 14, Müller: Frederik d. Store (som laboratorieopgave), Andrup m. fl.: Danmarkshistorie i billeder, Lejrskole på Bornholm.

1. s. + 1. mx. Høyer). P. Munch: Verdenshistorie 1 til ca. 1600, Kierkegaard m. fl.: Nordens historie til ca. 1600, Plinius' breve, Billeder fra Danmarks historie i billeder.

1. my. (Rektor). P. Munch: Verdenshistorie 1. Kierkegaard og Winding: Nordens historie 1 til o. 1600. Tekster. K. F. Plesner: Middelalderlig historieskriveri i udvalg. Billedstof efter lærebøgerne samt efter Andrup, Ilsøe og Nørlund: Danmarks historie i billeder.

3. real. (Henrichsen). Kierkegaard og Lomholt Thomsen: Historie for realafd. 3, Kierkegaard m. fl.: Borger og Samfund.

Til eksamen opgives: Kierkegaard og Lomholt Thomsen: Historie for realafd. 3. s. 50-70, s. 71-80, s. 82-86, s. 103-131, s. 132-146, s. 193-204, s. 254-264. Kierkegaard m. fl.: Borger og Samfund: Ægteskab, børn og unge, familieproblemer, separation og skilsmisse, retten til at arve, befolkningen, landbrug, industri, handel, banker, kredit-

foreninger, aktieselskaber, arbejdernes stilling i samfundet, tryghed mod nød, Danmarks styre (m. enkelte overspringelser), borgerrettigheder og -pligter, lov og ret, skatter og afgifter.

2. real a. (Høyer). Hans Otto Jensen: Verdenshistorie 2, ca. 1600-ud.

2. real b. (Henrichsen). Hans Otto Jensen: Historie 2, verdenshistorie.

1. real a. (Rektor). Hans Otto Jensen: Historie 1, verdenshistorie.

1. real b. (Høyer). Hans Otto Jensen: Verdenshistorie 1 til ca. 1600.

Biologi.

3. ns. (Valeur). Mogens B. Lange og Knud V. Ravn: Biologi for gymnasiet (1964). Til eksamen opgives det læste.

3. mf. (Christensen). Anders Munk: Biologi for det matematiske gymnasium (1964).

2. mn. (Christensen). Anders Munk: Biologi for det matematiske gymnasium, forfra til Sanserne. J. Graae: Biokemi, forfra til Vitaminer.

3. real a. (Christensen). Lange og Leth: Biologi 2. Til eksamen opgives det læste.

3. real b. (Valeur). Mogens B. Lange og Ingolf Leth: Biologi for realafdelingen 2. Til eksamen opgives det læste.

2. real a. (Valeur). Asger Dragsholt og Vagn Frederiksen: Planter og dyr 3 i uddrag. Alb. Stockmarr og I. O. Bøving-Petersen: Zoologi for mellemskolen 2: Mennesket.

2. real b. (Christensen). Lange og Leth: Biologi for realafdelingen 1: Fra Skoven til Hvirveldyr, fra Heden til Ukrudt. Stockmarr og Bøving-Petersen: Zoologi for mellemskolen: Mennesket. Botanik efter Baltzer, Lange, Ursing: Illustreret Flora.

1. real a. (Christensen). Lange og Leth: Biologi for realafdelingen 1: Havet, Husdyr, Padder, Krybdyr, Insekter, Botanik efter Baltzer, Lange, Ursing: Illustreret Flora.

1. real b. (Valeur). Asger Dragsholt, Vagn Frederiksen og Henning Nielsen: Planter og dyr 1 i uddrag.

Geografi.

2. ns. (Christensen). W. F. Hellner: Geografi for det sproglige gymnasium: fra Océangeografi og bogen ud. Ekskursion til det østlige Sønderjylland. Til eksamen opgives efter den benyttede bog.

2. mx. (Valeur). Hermod Andersen, Rikard Frederiksen og W. F. Hellner: Geografi for matematisk gymnasium: fra Oceangeografi og bogen ud. Ekskursion til det østlige Sønderjylland samt til Bornholm. Til eksamen opgives efter den benyttede bog. Valgfrit emne: de nederlandske polderområder.

2. my. (Christensen). Hermod Andersen, Rikard Frederiksen og W. F. Hellner: Geografi for det matematiske gymnasium. Ekskursioner: Bornholm og Sønderjylland. Valgfrit emne: Italien.

1. s. (Valeur). W. F. Hellner: Geografi for sprogligt gymnasium: forfra til Klima og Plantebælter.

1. mx. (Valeur). Martin O. Nielsen og Carl Tscherning: Geografi for det matematiske gymnasium 1: forfra til Geografi.

1. my. (Christensen). Martin O. Nielsen og Carl Tscherning: Geografi for det matematiske gymnasium 1.

3. real. (Valeur). Werner Larsen, Aage Aagesen og Axel Schou: Geografi for 3. real (1963). Overspringelser til eksamen: Fyn, Lolland-Falster, Møn, Spanien.

2. real a. (Christensen). Humlum: Geografi for realafdelingen 2.

2. real b. (Valeur). J. Humlum: Geografi for realafdelingen 2.

1. real a. (Valeur). Werner Larsen og Merete Rentsch: Geografi for 1. real.

1. real b. (Christensen). Werner Larsen og Merete Rentsch: Geografi for 1. real.

Fysik og kemi.

3. mf. (Jutta Christensen). Andersen, Bostrup, Halkjær, Hansen: Fysik 3 og Kemi 2 fra side 114 og bogen ud.

Til eksamen opgives: Fysik 1 side 22–30, 69–94, 99–114, 122–124, Fysik 2 side 30–65, 68–83, 85–88, 98–100, 109–110, 116–119, 121–125, 129–136, 143–147, Fysik 3 side 13–20, 34–39, 88–96, 103–107, 109–110, 160–166, 167–169, 171–178, 198–208. Kemi 1 side 35–47, 54–73, 88–102, Kemi 2 side 12–65, 70–108, 163–171, 189–194, 196–199. Fysiske øvelser: Brydningsforhold, Temperaturkoefficient, Daniell-element, Faraday's love, Samlelinser, Nernst's love, Harm. svingninger, Matematisk pendul, Fysisk pendul, Brydning, PH-meter, Vekselstrøm, Diode og triode, Gauss' hovedstilling, Bestemmelse af

$$\frac{e}{m}$$

2. mf. (Jutta Christensen). Andersen, Bostrup, Halkjær, Hansen: Fysik A 2 for gymnasiet, Kemi 2 for gymnasiet side 9–114.

2. mn. (Jutta Christensen). Andersen, Bostrup, Halkjær, Hansen: Fysik B 2 for gymnasiet, Kemi 2 for gymnasiet side 9–114.

1. mx. + 1. my. (Jutta Christensen). Andersen, Bostrup, Halkjær, Hansen: Fysik 1 for gymnasiet, Kemi 1 for gymnasiet.

3. real a. (Christensen). F. Hjerting, F. Andersen og H. Voldby: Den ny naturlære 3. Til eksamen opgives det læste.

3. real b. (Valeur). Frode Hjerting, Frode Andersen og Hans Voldby: Den ny naturlære 3. Overspringelser til eksamen: »Sammenhæng mellem mekanisk energi og varme«, »Varmeudviklingen ved kemiske processer«, »Tykkelsen af et olielag på en vandoverflade« og »Atomets størrelse«.

2. real a. (Valeur). F. Hjerting, F. Andersen og H. Voldby: Den ny naturlære 2: fra Sølvoulometret og bogen ud.

2. real b. (Christensen). F. Hjerting, F. Andersen og H. Voldby: Den ny naturlære 2, Kemi, Elektricitetslære, Mekanisk fysik.

1. real a. (Valeur). F. Hjerting, F. Andersen og H. Voldby: Den ny naturlære 2: forfra til »Elektrisk strøm i en ledning«.

1. real b. (Christensen). F. Hjerting, F. Andersen og H. Voldby: Den ny naturlære 2, Mekanisk fysik, Lydlære, Lyslære.

Matematik og regning

3. mf. (Ejrnæs). Andersen og Mogensen: Matematik IV. Emnerne, der behandles i bind III, er gennemgået efter noter. Erlang: Fircifrede logaritmetavler C.

Til eksamen opgives: I₆: side 11–32, 38, 43–44, 174–178, 199–209, 242–278. II₆: side 33–35, 53–88, 96–130, 141–151, 159–185. IV₅: side 51–97. V₃: side 29–44, 88–108. Desuden opgives: Parabel og ellipse.

2. ns. (Ejrnæs). Forsøgstekst II, 1967. Til eksamen opgives: P. Mogensen: Matematisk orientering I₁: §§ 26–31, 40–62. Forsøgstekst II: §§ 5–17, 23–28.

2. mf. (Ejrnæs). Andersen og Mogensen: Matematik II og V.

2. mn. (Ejrnæs). Andersen og Mogensen: Matematik II.

1. s. (Ejrnæs). Forsøgstekst I, 1967.

1. mx. + 1. my. (Ejrnæs). Andersen og Mogensen: Matematik I.

3. real. (Karlo Christensen). Christensen, Larsen og Ejrnæs: Regning og aritmetik i 3. realklasse. Emnelæsning: Lineær programmering delvis efter Risom Pedersen og Nygaard: Emnelæsning for 3. real, hft. 3.

2. real a + b. (Karlo Christensen). Christensen, Larsen og Ejrnæs: Regning og aritmetik i 2. realklasse. Christensen, Larsen og Ejrnæs: Geometri i 1. og 2. real. Til eksamen opgives § 82 og bogen ud.

1. real a. (Karlo Christensen). Christensen, Larsen og Ejrnæs: Regning og aritmetik i 1. realklasse. Christensen, Larsen og Ejrnæs: Geometri i 1. og 2. real, til § 88.

1. real b. (Jutta Christensen). Christensen, Larsen, Ejrnæs: Regning og aritmetik i 1. realklasse. Geometri i 1. og 2. realklasse, til side 103.

Sang og musik.

Gymnasiet. (Karlo Christensen). Enstemmige sange, flerstemmige korsatser efter bl. a. Chorus I og II, Sang og spil. Musikgennemgang.

1. real: Enstemmige sange samt begyndende musikgennemgang.

Bogføring.

3. real. (Børsting-Andersen). Øvelser i daglige posteringer med overførsel til hovedbog. Eksempler på reskontroføring. Hovedbogsafslutning og i forbindelse hermed opstilling af status og driftsregnskab.

Desuden gennemgang af og opgaver i elementær regnskabsanalyse af status og driftsregnskab.

Maskinskrivning

7 af eleverne i 3. realklasse er undervist på Tønder kommuneskole af overlærer Thygesen. Der er undervist i samme pensum, som kræves til handelsmedhjælpereksamen. Eleverne har altså blandt andet lært opstilling af almindelige forretningsbreve, faktura og udskrift på konvolutter.

Formning.

1. real a + b. (Refslund). Har i indeværende skoleår arbejdet med symmetritegning med ecola farver. Tapa med voks- og glaskridt. Billedopbygning med byen som emne. Herunder farvelære. Linoleumsnit. Keramik. Bogstavformning. Reportagetegning. Lay-out. Papirklip. Papmache. Kunstorientering: Skriftlig beskrivelse af billede (Picasso: Guernica + Musikanterne). Broby-Johansens foredrag om Tønderregns folkekunst (bånd + dias). Besøg på Tønder Museum. Emne: Nolde billeder (udlånt af Statens Museum for Kunst).

2. real ab. (Refslund). Har monteret papmache- og keramikrelief, so mblev foræret til skolen i anledning af skolens fødselsdag den 25. august. Der er ligeledes fremstillet keramik. Plakater i sort-hvid tryk til skolens julekomedie. »Mennesket i centrum« har været hovedemnet ved fremstilling af lay-out og ved udarbejdelsen af en skulptur i papmache. Til kunstorienteringen har samtlige elever bidraget med foredrag om skulpturen belyst af kunstnere gennem tiderne. Også i 2. real har vi set og hørt om folkekunsten på Tønderegenen.

I 2. og 3. g's valgfrie timer har der været arbejdet med begitning og glasering af keramik. Til stofbillede, batik, har vi arbejdet med materialer som: Tjauting, bivoks, paraffin, Sara Nea Ateljen farver, kaustisk soda og natriumditionit. Kunstorienteringen blev her mi-

nutkontakten (De tre mulige, a) Den spontane (minutkontakten), b) Det kunstneriske og c) Det formalistiske).

Gymnastik og anden sport.

Pigerne. (Henrichsen). Gymnastik, boldspil: langbold, volleyball, basketball, svømning. Svømmeprøver for piger: livredderprøven: Edith Petersen, 3. s., Karen Kiil, 1. real b.

Drengene. (Høyer). Gymnastik, svømning, boldspil, atletik. Svømmeprøver for drenge: Lille svømmeprøve: Allan Christiansen, 3. r., Kristian Jepsen, 3. mf. Frisvømmerprøve: Henning Lauritzen, 3. r., Hans Paulsen Hansen, 3. r., Jørn Petersen, 2. mx., Karsten Toft, 2. my. Livredderprøve: Christian Horst, 2. ns., Mogens Gabs, 3. mf.

Fritidssport.

Der har i sommerhalvåret og i ferien været frivillig svømning, ligesom der har været frivillig gymnastik og boldspil i 2 ugentlige timer.

Frivillig sang og musik.

Der har været stor kor-aktivitet med pigekor og gymnasiekor hver 1 time ugentlig. Ang. deltagelse i arrangementer, se »Af skolens dagbog«.

Botanisk Have.

Skolens botaniske have er benyttet af samtlige klasser, især 1. og 2. realklasse.

Kunst på arbejdspladsen.

Gennem foreningen »Kunst på arbejdspladsen« har skolen i indværende skoleår haft 2 vandrestillinger. Palle Niensens grafiske arbejder, 39 af seriens 53 værker, viste os myten om Orfeus og Eurydike.

Under Orfeus' vandring efter den tabte Eurydike blev vi i indledningen præsenteret for, med et devaluerende ord, medmennesket. De moderne, anonyme magtmidler, »de sovende«, »de trygge«, »de lokkende«, »de gode hjerner«, »æsteterne«. Hvad kan vi stille op? Palle Nielsen rejste her sine mange spørgsmål.

M. 59. En sammenslutning af malere fra Efterårsudstillingen 59 – deraf navnet. Denne udstilling var repræsenteret med 14 malerier og 2 skulpturer, henholdsvis af Markan Christensen, Aage Holm, Karl Gustav Jørgensen, Jørgen Møller, Henning Møller, Bent Stubbe Teglbjerg, Hans Sørensen og Conny Walter. Med naturen som igangsætter formede tilblivelsesprocessen sig mod det færdige billede forskelligt hos de pågældende malere. Det fælles idégrundlag, naturen, var inspirationskilderne også i de poetiske titler.

»FAKLEN«

Foreningen for realister og gymnasister.

FAKLEN har i den forløbne sæson haft møder om så interessante emner som filosofi, politik og litteratur, idet filosofistuderende Jes Adolphsen gav en redegørelse for de nye retninger inden for filoso-

fien – M. Nørgaard holdt et meget interessant foredrag om nutidens Grækenland – Tony Vejslev sang og fortalte om Frank Tæger og hans værker – Finn Methling gav de fremmødte et grundigt indblik i sit forfatterskab.

Desuden har FAKLEN den 21. januar afholdt et »valgbal« i Hjemmeværnsgården, hvor et »valg« blandt gymnasiasterne gav et meget tydeligt fingerpeg om folketingsvalgets resultat.

Arne Ibsen.

Danmarks Kristelige Gymnasiastbevægelse.

Mens vi sidste år kunne melde om en kæmpefremgang inden for bevægelsen i Tønder, er der i det forløbne år foregået en stagnation for ikke at sige en tilbagegang. Arbejdet samler sig mere og mere omkring studiekredsen, der stadig i høj grad kan samle folk. Vi har i det forløbne år ca. 15 studiekredse. Studiekredsen har haft 18 deltagere, forholdsvis fra 2. og 3. g. I efterårssemestret læste vi T. S. Eliots Cocktail-Party, men den var ikke særlig velegnet til studiekredsarbejde. Dog var diskussionen hæderlig og tilslutningen udmærket. I foråret har vi læst E. Cassirer: Et essay om mennesket, en ret vanskelig bog, der forsøger at samle menneskets kulturelle »ytringer« under én fællesnævner: symbolet. Bogen har undertiden dannet udgangspunkt for udmærkede diskussioner, undertiden har den overhovedet ikke virket engagerende. Endelig har vi afsluttet studiekredsen med Pår Lagerkvists *Det evige Smil*, og Lagerkvist har foreløbig vist sig udmærket til at engagere folk.

Gymnasiastbladet har haft 22 abonnenter. Endelig har vi været repræsenteret i et hæderligt antal (6) på julelejren. (Mens dette skrives har påskelejren endnu ikke været afholdt).

Arbejdet vil blive videreført af et tillidsmandsråd næste år.

Niels Henrik Arendt.

»Tobu Wa Bohu«.

Skolebladet oplevede på grund af et nyt trykningsforsøg i efteråret en økonomisk katastrofe, som det dog nu er kommet over. Bladet trykkes stadig i off-set. Salget har været hæderligt, måske endda stigende, idet salget på intet tidspunkt har ligget under 180 eksemplarer. For tiden redigeres bladet af en redaktionskomité på fire mand, idet det har vist sig at give en mere ligelig fordeling af arbejdet. Indholder det stort set kredset om de samme emnegrupper som tidligere: litteratur, politik, underholdningsstof, noveller, aktuelt skolestof samt foreningslivet på skolen. Skolebladet har igen i år afholdt de traditionelle sportskampe. Endvidere vil der som engangseksperiment blive udsendt et fællesblad med det tyske gymnasium i Nibøl. Dette blad er dog endnu ikke udkommet. Endelig vil skolebladet på translokationsdagen udsende en blå bog over studenterne.

Sven Brodersen og Niels Henrik Arendt.

Elevråd.

Året 67/68 har haft 2 elevråd. Det første bestod af Karen Beate Nielsen, 1. r. (sekretær), Stig Tranberg, 1. r., Inga Jørgensen, 2. r.,

Solveig Sommer, 2. r., Arne Skjoldager, 3. r., Jesper Laursen, 1. s., Bjarne Børsen Nielsen, 1. m., Jørn Hansen, 1. m., Signe Ejrnæs, 2. ns., Bjørn Ullergaard, 2. m. (kasserer), Karsten Toft, 2. m. (næstformand), Annemette Tranberg, 3. ns. (næstformand), Alex Børsen Nielsen, 3. m. (formand).

Dette elevråd blev imidlertid væltet først i december, fordi der var nogen uenighed om reglerne for elevrådet.

Det nye elevråd kom til at bestå af Solveig Falkenberg, 1. r., Karen Beate Nielsen, 1. r. (kasserer), Inga Jørgensen, 2. r., Torben Heselager, 2. r., Bjarne Tarp, 3. r. (næstformand), Lisbeth Reinau, 1. m., Hans Linhardt, 1. m., Margit Knudsen, 1. s., Arne Kappelgaard, 2. m., Vagn Ove Nielsen, 2. m. (næstformand), Annemarie Nielsen, 2. ns., Alex Børsen Nielsen, Annemette Tranberg, 3. ns. (formand).

Det nye elevråds opgave skulle først og fremmest være at lave nye regler for elevrådet. Dette skete også, og de blev enstemmigt vedtaget den 23. februar 1968.

Desuden skal nævnes, at der er blevet oprettet et regionaludvalg bestående af elevrådene fra Haderslev Katedralskole, Sønderborg Statsskole, Ribe Katedralskole, Aabenraa Katedralskole og Tønder Statsskole.

Endvidere havde vi inviteret lektor H. Kiil og adjunkt B. Valeur til et elevrådsmøde, hvor vi diskuterede kontaktudvalg, rygeforbud, udgangsforbud o. m. a.

Ved ER-68 havde vi to repræsentanter.

Og endelig afholdtes den 9. marts maskebal til fordel for Abbé Pierres aktion S. O. S. Tørmælk. Festens overskud på 857 kr. gik ubeskåret dertil.

Annemette Tranberg.

Biblioteket.

Fra 1. april 1967 til 31. marts 1968: 132 lånere, 512 udlån.

Bogordning.

Lærebøger, atlas, leksika m. v. stilles til rådighed for eleverne som lån. Eleven er økonomisk ansvarlig for de lånte bøger, og eventuel mishandling vil medføre erstatningskrav. Bøgerne skal være forsynet med et solidt omslag, og eleven skal notere sit navn på titelbladet. Der må ikke i øvrigt noteres eller skrives til uden lærerens anvisning. Stilebøger, kladdehæfter, tegneblokke og glosehæfter stilles til rådighed for eleverne efter skolens og faglærerens skøn.

Skolelægens beretning for skoleåret 1967-68.

Antal elever: 246, henvist til læge: 17, ikke koppevaccineret: 0, ikke difterivaccineret: 8, ikke poliovaccineret: 7, tuberkulinpositiv: 1, calmettevaccineret før skolegangen: 153, calmettevaccineret i skoletiden: 88, tub.-negative, ikke vaccineret: 4, adipositas: 2, asthma: 1, epilepsi eller epileptiske ækvivalenter: 2, pareser efter polio: 1, funktionelle nervelidelser, nyerkendt: 5, funktionelle nervelidelser i alt: 16, nedsat hørelse, nyerkendt: 3, nedsat hørelse i alt: 28, diabetes: 1,

andre kroniske sygelige tilstande, heri ryglidelser og holdningsfejl: 13, middel platfod: 1, carierede, ikke behandlede tænder: 3, fodvorter, fodsvamp: 1.

Tønder, den 18. april 1968.

E. Dahl.

Erhvervsorientering.

Der har været orientering i gymnasiet samt 2. og 3. real. Som led i orienteringen har 2. og 3. gymnasieklasse haft besøg af erhvervsvejlederen og 6 studievejledere fra de højere læreanstalter. Desuden deltog hele 3. g i studieorienteringsdagen i Aarhus.

Gaver.

Skolen har i årets løb modtaget boggaver fra flg. institutioner: Alliance Française, Borgens Forlag, Den amerikanske Ambassade, Den franske Ambassade, Institut Française, Det tyske konsulat, Gylendal, Historisk Samfund for Sønderjylland, Munksgaard, Foreningen Norden, Teknisk Forlag, Tønder Statsskoles elevforening samt byens boghandlere.

Stipendier og bogpræmier.

Undervisningsministeriets stipendiebeløb for 1967/68 (840 kr.) tildelte af rektor efter skolerådets indstilling Ejgil Marcussen 3. ns. med 280 kr., Niels Henrik Arendt 3. ns. med 280 kr. samt Carl Carstensen med 280 kr. som oplagspenge.

Rektor Randrup gav på 300 kr. tildelte Alex Børsen Nielsen 3. mf.

Af Ungdommens Uddannelsesfond stilledes 9.862.000 kr. til rådighed for elever i gymnasieskolernes gymnasieklasser og på statsanerkendt studenterkursus. Tønder Statsskole fik tildelt 33.500 kr., der efter ansøgning blev fordelt mellem 29 elever.

Ved juleafslutningen overrakte rektor lærerkollegiets bogpræmie til Niels Henrik Arendt, 3. ns.

Carl August Sørensens mindelegat på 600 kr. blev ved årsafslutningen tildelt Hans Ingolf Nielsen, 3. mf.

Det sønderjyske Fonds Tønder Studentergat blev tildelt Jens Arendt med 800 kr. og Hans Ingolf Nielsen med 400 kr.

Børnehjælpsdagens overskud på 500 kr. tildelte Else Harck, 3. a. Bogpræmier tildelte ved årsafslutningen følgende elever: Detlef Dohrn, 3. mf., Niels Erik Krebs Lange, 3. mf., Børge Thomsen, 3. ns., Gitte Skjoldager, 3. ns., Ulla Sørensen, 3. ns., Poul Nissen, 2. mf., Inge Birgit Gregersen, 3. ns., Ulla Søe Knudsen, 3. mf., Hans Ingolf Nielsen, 3. mf., Helle Hald Juvre, 3. b, Alex Nielsen, 2. mf., Jesper Ansbak, 3. mf., Niels Henrik Arendt, 2. ns., Annegrete Mortensen, 3. ns., Janne Kastberg Nielsen, 2. b, Carl Carstensen, 2. ns., Gustav Rothe, 2. mf., Sven Brodersen, 1. s., Hans Jørgen Lassen, 3. mf., Arne Ibsen, 1. my., Erik Ravn, 1. mx., Inger D. Christiansen, 1. s., Karl Posselt, 2. a, Bodil Demant, 2. b, Gunhild Petersen, 1. a, Lene Reggelsen, 1. b.

Tønder Statsskoles Hjælpefond

har i år modtaget bidrag fra forældrekræden, Tønder amtsråd, Abild sogneråd, Brede sogneråd, Burkal sogneråd, Døstrup sogneråd, Emmerlev sogneråd, Højer byråd, Høgst sogneråd, Løgumkloster byråd, Møgelønder sogneråd, Ravsted sogneråd samt byens pengeinstitutter.

V: er taknemlige for de modtagne beløb, som sætter os i stand til at gøre deltagelsen i ekskursioner, lejrskoler og sang- og sportsstævner økonomisk overkommelig for hjemmene.

Karakterskala

Ifølge undervisningsministeriets bekendtgørelse af 4. februar 1963 skal enhver bedømmelse af eleverne i realafdelingen og gymnasiet udtrykkes ved en af følgende karakterer: 13, 11, 10, 9, 8, 7, 6, 5, 3, 0.

Om anvendelsen af de enkelte karakterer gælder følgende:

- 13: Gives for den usædvanlig selvstændige og udmærkede præstation.
- 11: Gives for den udmærkede og selvstændige præstation.
- 10: Gives for den udmærkede, men noget rutineprægede præstation.
- 9: Gives for den gode præstation, der ligger lidt over middel.
- 8: Gives for den middelgode præstation.
- 7: Gives for den ret jævne præstation, der ligger lidt under middel.
- 6: Gives for den noget usikre, men nogenlunde tilfredsstillende præstation.
- 5: Gives for den usikre og ikke tilfredsstillende præstation.
- 3: Gives for den meget usikre, meget mangelfulde og utilfredsstillende præstation.
- 0: Gives for den helt uantagelige præstation.

For at bestå realeksamen eller studentereksamen kræves, at summen af samtlige karakterer er mindst 5,5 gange karakterernes antal, og at summen af de to laveste karakterer plus gennemsnittet af de øvrige karakterer er mindst 13.

Eksamen er kun bestået, hvis dette krav er opfyldt såvel for årskaraktererne som for eksamenskaraktererne.

Af skolens dagbog

1967:

24. juni: Ved translokationen havde vi også i år den glæde at se rektor Randrup og frue.

14. august: Skolen begynder igen efter sommerferien.

20. august: Dansk dendrologisk Forening besøger statskolens botaniske have, som blev forevist af lektor Johan Larsen.

25. august: Skolens fødselsdag fejredes med de traditionelle konkurrencer og boldkampe mellem tidligere og nuværende elever. De gamle elever vandt håndboldkampen 10-6, fodboldkampen endte uafgjort 2-2, mens skolens piger sejrede i volleyball med 15-2, 15-8. Præmierne for god og sportslig optræden på boldbanen tildeltes Vibeke Kirchheiner, 2. y, og Jørgen Henriksen, 2. x.

30. august: Skolens fodboldhold spillede mod Statsseminariet. Resultat: 2-2.

31. august: Ved morgensangen udtalte rektor mindeord over lektor Louis Petersen.

5. september: Skoleskovtur til »Damende« ved Haderslev. Om formiddagen besøgte realafdelingen og matematikerne Skrydstrup flyveplads, mens de sproglige gymnasieelever fik forevist samlingerne på Haderslev Museum. Skovtursarrangementet var tilrettelagt af lektor Ejrnæs, lektor Kastberg Nielsen og adjunkt Valeur.

6. september: Indledende boldkampe til regionsstævnet. Vi spillede hjemme mod Åbenrå Statsskole, der vandt fodboldkampen med 1-0 og håndboldkampen med 15-12.

13. september: Idrætsstævne for de danske skoler i Tønder by. Statsskolens realafdeling deltog.

15. september: De sønderjyske gymnasieskolers regionsstævne afholdtes i Åbenrå. I drengesatletik blev Tønder Statsskole nr. 4 i gruppe III og nr. 5 i gruppe I. I langbold

blev vore piger besejret af Haderslev med 23–19, mens vort volleyball-hold blev slået af Åbenrå med 15–3, 15–8.

25. september: 1., 2. og 3. real til skolekoncert i Tønderhallen (Sønderjyllands Symfoniorkester).

25.–30. september: 2. x og 2. y på historisk-geologisk ekskursion til Bornholm under ledelse af lektor Otto Høyer og lektor Finn Christensen.

7.–14. oktober: 2. real på Den nordiske Lejrskole ved Hillerød under ledelse af lektor, frk. Henrichsen og adjunkt Valeur.

19.–24. oktober: 3. s på studierejse til Berlin under ledelse af lektor Kiil.

24. oktober: I anledning af FN-dagen talte rektor ved morgensangen om vilkårene for det internationale fredsarbejde.

10. november: 3. g til »studieorienteringsdag« i Århus under ledelse af gymnasielærer Karlo Christensen.

20. november: Ved morgensangen talte formanden for bestyrelsen for Rosenkjærs mindefond, lektor K. Ejrnæs om lektor Rosenkjærs betydning for Tønder Statsskole. Der var blomster ved mindepladen fra rektor Randrup og frue. Rosenkjærs mindelegat tildeltes stud. scient. Hans Ingolf Nielsen, Højer.

25. november: Radiooptagelse af pigekoret til 1. runde i »Sangerdyst«.

19. december: Skolefest med bal og skolekomedie. 2. g's elever opførte Arnold Wesker's »Køkkenet« i lektor Finn Christensens iscenesættelse.

21. december: Juleafslutning i festsalen. Pastor Rudolf Arendt holdt juletalet. Pigekoret sang under ledelse af gymnasielærer Karlo Christensen.

1968:

17. januar: Studievejledning for 3. g ved cand. theol. Søren Munksgaard.

25. januar: 3. s. overværede en retssag i underretten.

1., 2. og 3. real til skolekoncert i Tønderhallen (Sønderjyllands Symfoniorkester).

1. februar: 3. real overværede en retssag i underretten.

9. februar: Studieorientering for 2. og 3. g under medvirken af et hold studerende fra Århus udsendt af arbejdsdirektoratet, samt erhvervsvejleder fru Hammershøj og gymnasielærer Karlo Christensen.

10. februar: 3. real overværede afslutningen på den d. 1. februar påbegyndte retssag.

15. februar: Radiooptagelse af pigekoret til 2. runde af »Sangerdyst«.

3. mf. overværede en domsmandssag i underretten.

Møde med ledere og lærere fra realafdelingerne i Tønder amt om optagelsesbetingelserne til 1. gymnasieklasse. Lektor, fru Jutta Christensen og lektor Ejrnæs redegjorde for kravene i henholdsvis fysik, kemi og matematik.

24. februar: Pigekoret til koncert i Slesvig i samarbejde med Statsradiofoniens pigekor. Koncerten udsendtes i radioen den 17. marts.

29. februar: 2. møde med ledere og lærere fra amtets realafdelinger vedr. optagelsesbetingelserne til 1. gymnasieklasse. Lektor Kastberg Nielsen, lektor Quistorff og lektor Kiil redegjorde for kravene i henholdsvis latin, engelsk og tysk.

4. marts: Gymnasiekoret deltog i Ribehallen i opførelsen af »Psalmesymfonien« i samarbejde med de øvrige syd- og sønderjyske gymnasiekor og Sønderjyllands Symfoniorkester.

5. marts: »Psalmesymfonien« opførtes i Sønderjyllands-hallen, Åbenrå.

6. marts: »Psalmesymfonien« opførtes i Frihedshallen, Sønderborg.

12. marts: Pigekoret underholdt Tønder bys ældre.

22. marts: Radioudsendelse med pigekoret i serien »Vi blader i sangbogen«.

9. april: I anledning af årsdagen for Danmarks besættelse talte rektor ved morgensangen.

19. april: 2. x og 2. y på geologisk ekskursion under ledelse af adjunkt Valeur.

25. april: Skolens årlige gymnastikopvisning under ledelse af lektor, frk. Henrichsen og lektor Høyer. Entréindtægten gik til Elevforeningens Legatfond. Pokalen for den bedste præstation blandt pigerne blev vundet af Tine Barsøe Adolphsen, 3. s, mens Kristian Jepsen, 3. m f, udpegedes til aftenens bedste mandlige gymnast.

30. april: Skolens forårskoncert under ledelse af gymnasielærer Karlo Christensen. Endvidere medvirkede Ribe Katedralskoles kor under ledelse af lektor Alvad. Koncerten overværede af gymnasielærer Per Günther Andersen, Esbjerg Statsskole, som repræsentant for gymnasiedirektoratet. Overskuddet gik til Elevforeningens Legatfond.

3. maj: 2. s. på geologisk ekskursion under ledelse af lektor Finn Christensen.

I skoleårets løb har følgende fagkonsulenter besøgt skolen: lektor Jørgen Holst Jensen i erhvervsorientering og lektor Erik Mortensen i matematik. Desuden har skolen haft besøg af rejsелеktor, Mll. Anne Marie Blandin i fransk.

De mundtlige prøver ved de afsluttende eksaminer og årsprøverne er offentlige. Til at overvære disse samt translokationen, som afholdes lørdag den 22. juni kl. 10, indbydes forældre og andre, der har interesse for skolen. Til translokationen møder eleverne kl. 9,40.

Det nye skoleår begynder mandag den 12. august kl. 10,30. Skolesangbogen medbringes.

Tønder Statsskole, den 5. maj 1968.

Hans Otto Jensen.

Ferier og fridage i skoleåret 1968/69

Sommerferie: mandag den 24. juni – lørdag den 10. august.

Månedsløvsdag: mandag den 16. september.

Oktoberferie: mandag den 14. oktober – lørdag den 19. oktober.

Månedsløvsdag: lørdag den 16. november.

Juleferie: mandag den 23. december 1968 – lørdag den 4. januar 1969.

Fastelavnsferie: mandag den 17. februar.

Kongens fødselsdag: tirsdag den 11. marts.

Dronningens fødselsdag: fredag den 28. marts.

Påskeferie: onsdag den 2. april – tirsdag den 8. april.

Bededagsferie: fredag den 2. maj – lørdag den 3. maj.

Kristi himmelfartsdag: torsdag den 15. maj.

Pinseferie: lørdag den 24. maj – tirsdag den 27. maj.

Grundlovsdag: torsdag den 5. juni.

Sommerferie: mandag den 23. juni – lørdag den 9. august.

Ved ferierne er begge de nævnte dage medregnet.

Af skolens ordensregler

1. Eleverne skal møde rettidigt om morgenen. De, der uden egen skyld kommer for sent, må senest næste morgen medbringe skriftlig forklaring fra hjemmet.

2. Enhver, der ønsker at cykle til skolen, må henvende sig til den inspektionshavende lærer om plads til cyklen. Kun elever med *længere* skolevej kan forvente at få cykelplads. Skolen kan ikke påtage sig ansvaret for, at cykler forbyttes eller bortkommer på skolen.

3. I frikvartererne skal eleverne opholde sig på legepladsen. Kun elever, der har tilladelse dertil, må blive i klassen, og drejer det sig om længere tid, f. eks. en uge eller derudover, må hjemmet skriftligt anmode rektor derom. Ingen elev må forlade skolens grund i frikvarteret uden tilladelse af rektor eller legepladsinspektøren.

4. Alle skolesager skal være mærket med tydeligt navn.

5. For glemte sager har skolen intet ansvar.

6. Uvedkommende ting må ikke medbringes; penge, ure og andre værdigenstande må ikke efterlades i overtøj, mapper eller pulte. Medbringer en elev penge hjemmefra for at besøge indkøb, bør de straks afleveres til en af de inspektionshavende lærere. Indsamlinger finder kun sted med rektors tilladelse.

7. Forsætlig eller tankeløs beskadigelse af skolens inventar vil blive forlangt erstattet, og enhver elev er ansvarlig for sin plads i klassen.

8. Skriftlig meddelelse fra hjemmet skal medbringes, når en elev af en eller anden grund ikke har kunnet udføre sit hjemmearbejde.

9. Bortset fra ferier og fridage har skolens elever *ubetinget mødepligt*. Lovlig forsømmelsesgrund er kun sygdom. Elever, der har været syge eller af anden grund *uforudset* har måttet forsømme skolen, skal, når de igen møder, medbringe *skriftlig* meddelelse fra hjemmet om udeblivelsens årsag og varighed. Til enhver forsømmelse, som *ikke* skyldes sygdom eller *anden* uforudset, tvingende årsag, må rektors tilladelse *forud* indhentes *skriftligt* senest dagen før, og der må foreligge vægtige grunde, for at den kan gives.

10. Reglerne for boglån (se bogordningen s. 39).

Gymnastikdragten.

Skolens gymnastikdragt (drengenes) består af hvide bukser og hvide Ollerupsko. Træningsdragt anbefales. Alt skal være forsynet med fulde navn og klasse.

Pigerne: Mørkeblå crepe-nylon buksedragt »Gudrun« + skørt fra Gyfa, Glamsbjerg, gymsokker, træningsdragt til boldspil, badedragt.

Danmarks Pædagogiske Bibliotek

450004631396